

**SIJIL KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN MAJLIS BANDARAYA SEREMBAN
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2021**

**SIJIL KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN
MAJLIS BANDARAYA SEREMBAN
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2021**

Sijil Mengenai Pengauditan Penyata Kewangan

Pendapat

Saya telah memberikan kuasa kepada firma audit swasta di bawah Subseksyen 7(3) Akta Audit 1957 [Akta 62] untuk mengaudit Penyata Kewangan Majlis Bandaraya Seremban. Penyata kewangan tersebut merangkumi Penyata Kedudukan Kewangan pada 31 Disember 2021 Majlis Bandaraya Seremban dan Penyata Prestasi Kewangan, Penyata Perubahan Aset Bersih, Penyata Aliran Tunai serta Penyata Perbandingan Bajet dan Sebenar bagi tahun berakhir pada tarikh tersebut dan nota kepada penyata kewangan termasuklah ringkasan polisi perakaunan yang signifikan seperti yang dinyatakan pada muka surat 1 hingga 47.

Pada pendapat saya, penyata kewangan ini memberikan gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Majlis Bandaraya Seremban pada 31 Disember 2021 dan prestasi kewangan serta aliran tunai bagi tahun berakhir pada tarikh tersebut selaras dengan Piawaian Perakaunan Sektor Awam Malaysia (MPSAS) dan keperluan Akta Kerajaan Tempatan 1976 [Akta 171].

Asas Kepada Pendapat

Pengauditan telah dilaksanakan berdasarkan Akta Audit 1957 dan International Standards of Supreme Audit Institutions. Tanggungjawab saya diuraikan selanjutnya di perenggan Tanggungjawab Juruaudit Terhadap Pengauditan Penyata Kewangan dalam sijil ini. Saya percaya bahawa bukti audit yang diperoleh adalah mencukupi dan bersesuaian untuk dijadikan asas kepada pendapat saya.

Kebebasan dan Tanggungjawab Etika Lain

Saya adalah bebas daripada Majlis Bandaraya Seremban dan telah memenuhi tanggungjawab etika lain berdasarkan International Standards of Supreme Audit Institutions.

Maklumat Lain Selain Daripada Penyata Kewangan dan Sijil Juruaudit Mengenainya

Ahli Majlis, Majlis Bandaraya Seremban bertanggungjawab terhadap maklumat lain dalam Laporan Tahunan. Pendapat saya terhadap Penyata Kewangan Majlis Bandaraya Seremban tidak meliputi maklumat lain selain daripada penyata kewangan dan Sijil Juruaudit mengenainya dan saya tidak menyatakan sebarang bentuk kesimpulan jaminan mengenainya.

Tanggungjawab Ahli Majlis Terhadap Penyata Kewangan

Ahli Majlis bertanggungjawab terhadap penyediaan Penyata Kewangan Majlis Bandaraya Seremban yang memberi gambaran benar dan saksama selaras dengan Piawaian Perakaunan Sektor Awam Malaysia (MPSAS) dan keperluan Akta Kerajaan Tempatan 1976 [Akta 171]. Ahli Majlis juga bertanggungjawab terhadap penetapan kawalan dalaman yang perlu bagi membolehkan penyediaan Penyata Kewangan Majlis Bandaraya Seremban yang bebas daripada salah nyata yang ketara, sama ada disebabkan fraud atau kesilapan.

Semasa penyediaan Penyata Kewangan Majlis Bandaraya Seremban, Ahli Majlis bertanggungjawab untuk menilai keupayaan Majlis Bandaraya Seremban untuk beroperasi sebagai satu usaha berterusan, mendedahkannya jika berkaitan serta menggunakannya sebagai asas perakaunan.

Tanggungjawab Juruaudit Terhadap Pengauditan Penyata Kewangan

Objektif saya adalah untuk memperoleh keyakinan yang munasabah sama ada Penyata Kewangan Majlis Bandaraya Seremban secara keseluruhannya adalah bebas daripada salah nyata yang ketara, sama ada disebabkan fraud atau kesilapan, dan mengeluarkan Sijil Juruaudit yang merangkumi pendapat saya. Jaminan yang munasabah adalah satu tahap jaminan yang tinggi, tetapi bukan satu jaminan bahawa audit yang dijalankan mengikut International Standards of Supreme Audit Institutions akan sentiasa mengesan salah nyata yang ketara apabila ia wujud. Salah nyata boleh wujud daripada fraud atau kesilapan dan dianggap ketara sama ada secara individu atau agregat sekiranya boleh dijangkakan dengan munasabah untuk mempengaruhi keputusan ekonomi yang dibuat oleh pengguna berdasarkan penyata kewangan ini.

Sebagai sebahagian daripada pengauditan mengikut International Standards of Supreme Audit Institutions, saya menggunakan pertimbangan profesional dan mengekalkan keraguan profesional sepanjang pengauditan. Saya juga:

- a. mengenal pasti dan menilai risiko salah nyata ketara dalam Penyata Kewangan Majlis Bandaraya Seremban, sama ada disebabkan fraud atau kesilapan, merangka dan melaksanakan prosedur audit yang responsif terhadap risiko berkenaan serta mendapatkan bukti audit yang mencukupi dan bersesuaian untuk memberikan asas kepada pendapat saya. Risiko untuk tidak mengesan salah nyata ketara akibat daripada fraud adalah lebih tinggi daripada kesilapan kerana fraud mungkin melibatkan pakatan, pemalsuan, ketinggalan yang disengajakan, representasi yang salah, atau mengatasi kawalan dalaman;
- b. memahami kawalan dalaman yang relevan untuk merangka prosedur audit yang bersesuaian tetapi bukan untuk menyatakan pendapat mengenai keberkesanan kawalan dalaman Majlis Bandaraya Seremban;
- c. menilai kesesuaian dasar perakaunan yang diguna pakai, kemunasabahan anggaran perakaunan dan pendedahan yang berkaitan oleh Ahli Majlis;
- d. membuat kesimpulan terhadap kesesuaian penggunaan asas perakaunan untuk usaha berterusan oleh Ahli Majlis dan berdasarkan bukti audit yang diperolehi, sama ada wujudnya ketidakpastian ketara yang berkaitan dengan peristiwa atau keadaan yang mungkin menimbulkan keraguan yang signifikan terhadap keupayaan Majlis Bandaraya Seremban sebagai satu usaha berterusan. Jika saya membuat kesimpulan bahawa ketidakpastian ketara wujud, saya perlu melaporkan dalam Sijil Juruaudit terhadap pendedahan yang berkaitan dalam Penyata Kewangan Majlis Bandaraya Seremban atau, jika pendedahan tersebut tidak mencukupi, pendapat saya akan diubah. Kesimpulan saya dibuat berdasarkan bukti audit yang diperolehi sehingga tarikh Sijil Juruaudit. Bagaimanapun, peristiwa atau keadaan pada masa hadapan berkemungkinan menyebabkan Majlis Bandaraya Seremban tidak lagi berupaya meneruskan operasi secara usaha berterusan; dan
- e. menilai persembahan secara keseluruhan, struktur dan kandungan Penyata Kewangan Majlis Bandaraya Seremban, termasuk pendedahannya dan sama ada penyata kewangan tersebut telah melaporkan asas-asas urus niaga dan peristiwa-peristiwa yang memberikan gambaran saksama.

Ahli Majlis telah dimaklumkan, antaranya mengenai skop dan tempoh pengauditan yang dirancang serta penemuan audit yang signifikan termasuk kelemahan kawalan dalaman yang dikenal pasti semasa pengauditan.

Hal-hal Lain

Sijil ini dibuat untuk Ahli Majlis, Majlis Bandaraya Seremban berdasarkan keperluan Akta Kerajaan Tempatan 1976 [Akta 171] dan bukan untuk tujuan lain. Saya tidak bertanggungjawab terhadap pihak lain bagi kandungan sijil ini.

(AHMAD BIN SELI)
p.p. KETUA AUDIT NEGARA
MALAYSIA

SEREMBAN, NEGERI SEMBILAN
22 JULAI 2022

MAHINDER SINGH & CO.

CHARTERED ACCOUNTANTS
(FIRM NO. AF 0827)
(ESTABLISHED SINCE 1991)

MAHINDER SINGH
CA(M), FCCA(UK), FCTIM(M)

OFFICE HOURS: MONDAY TO FRIDAY
8.30 AM to 5.30 PM

7-2, JALAN CECAWI 6/19B,
SEKSYEN 6, KOTA DAMANSARA,
47810 PETALING JAYA,
SELANGOR DARUL EHSAN.

TEL : (03) 6157 4887
EMAIL: mstcsb1@gmail.com

SIJIL AUDIT KEPADA KETUA AUDIT NEGARA MENGENAI PENYATA KEWANGAN MAJLIS BANDARAYA SEREMBAN

BAGI TAHUN BERAKHIR 31HB DISEMBER 2021

Laporan kepada Penyata Kewangan

Pendapat

Kami telah mengaudit penyata kewangan Majlis Bandaraya Seremban, yang terdiri daripada penyata kedudukan kewangan pada 31 Disember 2021, penyata prestasi kewangan, penyata aliran tunai, penyata perubahan aset bersih dan penyata perbandingan bajet dan sebenar bagi tahun berakhir pada tarikh tersebut, dan nota-nota kepada penyata kewangan, termasuk satu ringkasan dasar-dasar perakaunan yang penting, seperti di muka surat 1 hingga 47.

Pada pendapat kami, penyata kewangan memberi gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Majlis Bandaraya Seremban pada 31 Disember 2021 dan prestasi kewangan dan aliran tunai bagi tahun berakhir pada tarikh tersebut adalah mengikut "Malaysian Public Sector Accounting Standards (MPSAS)" dan keperluan Akta Kerajaan Tempatan 1976 (Akta 171).

Asas bagi pendapat

Kami telah menjalankan audit kami mengikut piawaian pengauditan yang diluluskan di Malaysia dan Akta Audit 1957. Tanggungjawab kami di bawah piawaian tersebut diuraikan dengan lebih lanjut di bawah seksyen Tanggungjawab Juruaudit bagi Audit Penyata Kewangan laporan kami. Kami percaya bahawa bukti audit yang kami perolehi adalah mencukupi dan sesuai untuk memberikan asas yang munasabah bagi pendapat kami.

Kebebasan dan Tanggungjawab Etika lain

Kami bebas daripada Majlis Bandaraya Seremban, mengikut Undang-Undang Kecil (atas Etika Profesional, Kelakuan dan Amalan) Institut Akauntan Malaysia ("Undang-undang Kecil") dan Piawaian Etika Antarabangsa untuk Kod Akauntan Etika Akauntan Profesional ("Kod IESBA"), dan kami telah memenuhi tanggungjawab etika kami yang lain mengikut undang-undang kecil dan Kod IESBA.

Tanggungjawab Ahli Majlis terhadap Penyata Kewangan

Ahli Majlis bertanggungjawab terhadap penyediaan penyata kewangan Majlis Bandaraya Seremban yang memberi gambaran yang benar dan saksama menurut "Malaysian Public Sector Accounting Standards (MPSAS)". Ahli Majlis juga bertanggungjawab terhadap kawalan dalaman yang perlu untuk penyediaan penyata kewangan Majlis Bandaraya Seremban adalah bebas daripada salah nyata yang ketara, sama ada disebabkan oleh penipuan atau kesilapan.

Dalam menyediakan penyata kewangan Majlis Bandaraya Seremban, Ahli Majlis bertanggungjawab dalam menilai keupayaan Majlis Bandaraya Seremban untuk terus kekal sebagai satu usaha berterusan, melaporkan, seperti yang berkenaan, perkara-perkara yang berkaitan dengan usaha berterusan dan menggunakan asas perakaunan usaha berterusan melainkan Ahli Majlis berhasrat untuk membubarkan Majlis Bandaraya Seremban atau untuk menghentikan operasi, atau tidak mempunyai alternatif yang realistik untuk berbuat demikian.

Tanggungjawab Juruaudit terhadap Penyata Kewangan

Objektif kami adalah untuk memperolehi keyakinan yang munasabah sama ada penyata kewangan Majlis Bandaraya Seremban secara keseluruhannya adalah bebas daripada salah nyata yang ketara, sama ada disebabkan oleh penipuan atau kesilapan, dan mengeluarkan laporan juruaudit yang merangkumi pendapat kami. Keyakinan yang munasabah adalah tahap keyakinan yang tertinggi, tetapi bukan satu jaminan bahawa audit dijalankan mengikut piawaian pengauditan yang diluluskan di Malaysia dan Piawaian Pengauditan Antarabangsa akan sentiasa mengesan salah nyata yang ketara apabila ia wujud. Salah nyata boleh timbul daripada penipuan atau kesilapan dan dianggap penting jika, secara individu atau dalam agregat, salah nyata tersebut dijangkakan akan mempengaruhi keputusan ekonomi pengguna yang mengambil asas penyata kewangan ini.

Sebagai sebahagian daripada audit mengikut piawaian pengauditan yang diluluskan di Malaysia dan Piawaian Pengauditan Antarabangsa, kami menggunakan pertimbangan profesional dan mengekalkan keraguan profesional di seluruh audit. Kami juga:-

- Mengenal pasti dan menilai risiko salah nyata yang ketara dalam penyata kewangan Majlis Bandaraya Seremban, sama ada disebabkan oleh penipuan atau kesilapan, merangka dan melaksanakan prosedur audit responsif terhadap risiko-risiko berkenaan, dan mendapatkan bukti audit yang mencukupi dan sesuai untuk memberi asas yang munasabah untuk pendapat kami. Risiko tidak dapat mengesan salah nyata yang ketara akibat daripada penipuan adalah lebih tinggi daripada risiko tidak dapat mengesan akibat daripada kesilapan, penipuan mungkin melibatkan pakatan sulit, pemalsuan, peninggalan sengaja, gambaran yang salah, atau mengatasi kawalan dalaman.
- Memperoleh pemahaman mengenai kawalan dalaman yang berkaitan dengan audit bagi tujuan merangka prosedur audit yang bersesuaian dengan keadaan, tetapi bukan bertujuan untuk menyatakan pendapat mengenai keberkesanan kawalan dalaman Majlis Bandaraya Seremban.
- Menilai kesesuaian polisi-polisi perakaunan yang digunakan dan kemunasabahan anggaran perakaunan dan pelaporan yang berkaitan yang dibuat oleh Ahli Majlis Majlis Bandaraya Seremban.

Tanggungjawab juruaudit terhadap Penyata Kewangan (Samb...)

- Membuat kesimpulan mengenai kesesuaian Ahli Majlis Majlis Bandaraya Seremban menggunakan asas perakaunan usaha berterusan dan, berdasarkan bukti audit yang diperoleh, sama ada ketidakpastian material wujud yang berkaitan dengan peristiwa-peristiwa atau keadaan yang boleh menimbulkan keraguan yang besar ke atas keupayaan Majlis Bandaraya Seremban untuk meneruskan sebagai usaha berterusan. Jika kami membuat kesimpulan bahawa ketidakpastian material wujud, kami dikehendaki untuk menyatakan di dalam laporan juruaudit kami terhadap pelaporan yang berkaitan di dalam penyata kewangan Majlis Bandaraya Seremban atau, jika pelaporan tersebut tidak mencukupi, untuk mengubah pendapat kami. Kesimpulan kami adalah berdasarkan pada bukti audit yang diperolehi sehingga tarikh laporan juruaudit kami. Walau bagaimanapun, peristiwa atau keadaan masa depan boleh menyebabkan Majlis Bandaraya Seremban untuk berhenti untuk terus kekal sebagai satu usaha berterusan.
- Menilai pembentangan keseluruhan, struktur dan kandungan penyata kewangan MAJLIS BANDARAYA SEREMBAN, termasuk pendedahan, dan sama ada penyata kewangan mewakili urus niaga asas dan peristiwa dengan cara yang mencapai pembentangan saksama.

Hal-hal Lain

Sijil ini dibuat untuk Ahli Majlis berdasarkan Akta Kerajaan Tempatan 1976 (Akta 171) dan bukan untuk tujuan lain. Kami tidak bertanggungjawab terhadap pihak lain bagi kandungan sijil ini.

MAHINDER SINGH & CO.

Nombor Firma : AF 0827
Akauntan Bertauliah

PETALING JAYA

Tarikh : - 9 JUN 2022

MAHINDER SINGH A/L HARBAN
SINGH
Akauntan Bertauliah
Nombor Kelulusan:01472/08/2023 J

MAJLIS BANDARAYA SEREMBAN
PENYATA KEWANGAN BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2021

KANDUNGAN

MUKA SURAT

* Maklumat Majlis	(i)
* Pengakuan Oleh Pegawai Utama Yang Bertanggungjawab Ke Atas Pengurusan Kewangan	(ii)
* Penyata Oleh Ahli-Ahli Majlis	(iii)
* Penyata Kedudukan Kewangan	1
* Penyata Prestasi Kewangan	2
* Penyata Perubahan Aset Bersih	3
* Penyata Aliran Tunai	4
* Penyata Perbandingan Bajet dan Sebenar	5
* Nota-Nota Kepada Penyata Kewangan	6 - 47

MAJLIS BANDARAYA SEREMBAN

MAKLUMAT MAJLIS

DATUK BANDAR	: Y. BHG DATO' MASRI BIN HAJI RAZALI (BERKHIDMAT PADA 23 JULAI 2021)
	: Y. BHG DATO' HAJI ZAZALI BIN SALEHUDIN (BERSARA WAJIB PADA 23 JULAI 2021)
SETIAUSAHA	: EN. MAS MIDYAWAN BIN YAHYA
PENGARAH UNDANG-UNDANG DAN PENGUATKUASAAN	: EN. HANIZAM BIN AHMAD
PENGARAH KEWANGAN	: PN. ANIZAHATON BINTI KAMALUDIN
JURUAUDIT	: KETUA AUDIT NEGARA Jabatan Audit Negara Aras 1-5, Lot 2 G 4, Presint 2 Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan 62518 Wilayah Persekutuan Putrajaya
PEJABAT BERDAFTAR	: Wisma MBS Persiaran Forest Heights 1 Jalan Seremban - Tampin 70450 Seremban Negeri Sembilan Darul Khusus
BANK-BANK	: RHB Bank Berhad : Bank Islam Malaysia Berhad : AmBank (M) Berhad : CIMB Bank Berhad : Malayan Banking Berhad : Affin Bank Berhad

MAJLIS BANDARAYA SEREMBAN

PENGAKUAN OLEH PEGAWAI UTAMA YANG BERTANGGUNGJAWAB KE ATAS PENGURUSAN KEWANGAN

Saya, **DATO' MASRI BIN HAJI RAZALI**, pegawai utama yang bertanggungjawab ke atas pengurusan kewangan Majlis Bandaraya Seremban, dengan ikhlasnya mengakui bahawa Penyata Kedudukan Kewangan, Penyata Prestasi Kewangan, Penyata Perubahan Aset Bersih, Penyata Aliran Tunai dan Penyata Perbandingan Bajet dan Sebenar bagi tahun kewangan berakhir pada 31 Disember 2021 yang berikut ini berserta nota-nota di dalamnya, mengikut sebaik-baik pengetahuan dan kepercayaan saya adalah benar dan saya membuat pengakuan ini dengan sebenarnya mempercayai bahawa ianya adalah benar dan menurut kehendak-kehendak Akta Akuan Berkanun, 1960.

Ditandatangani dan diakui oleh)
penama yang tersebut di atas)
di SEREMBAN, NEGERI SEMBILAN)
pada 30 MAR 2022)

Di hadapan saya,

Tingkat 1, No. 436 Jalan Temiang
70200 Seremban, Negeri Sembilan Darul Khusus

MAJLIS BANDARAYA SEREMBAN

PENYATA OLEH AHLI-AHLI MAJLIS

Kami, **HAJI NOOR ISKANDAR BIN MOHAMAD NOOR** dan **DATO' MK IBRAHIM BIN ABD RAHMAN** yang merupakan dua daripada Ahli-Ahli Majlis, Majlis Bandaraya Seremban dengan ini menyatakan bahawa, pada pendapat kami, Penyata Kedudukan Kewangan, Penyata Prestasi Kewangan, Penyata Perubahan Aset Bersih, Penyata Aliran Tunai dan Penyata Perbandingan Bajet dan Sebenar yang berikut ini berserta dengan nota-nota di dalamnya, adalah disediakan dengan mematuhi Piawaian Perakaunan Sektor Awam Malaysia (MPSAS) dan Pekeliling Perbendaharaan bagi menunjukkan pandangan yang benar dan saksama berkenaan kedudukan kewangan Majlis Bandaraya Seremban pada 31 Disember 2021 dan prestasi kewangan serta aliran tunai bagi tahun kewangan berakhir pada tarikh tersebut.

Bagi pihak Ahli-Ahli Majlis,

HAJI NOOR ISKANDAR BIN MOHAMAD NOOR

Ahli Majlis,
Majlis Bandaraya Seremban,
Seremban, Negeri Sembilan.

Tarikh : 30 MAR 2022

DATO' MK IBRAHIM BIN ABD RAHMAN

Ahli Majlis,
Majlis Bandaraya Seremban,
Seremban, Negeri Sembilan.

Tarikh : 30 MAR 2022

PEJABAT MAJLIS BANDARAYA SEREMBAN
WISMA MBS,
PERSIARAN FOREST HEIGHTS 1,
JALAN SEREMBAN - TAMPIN,
70450 SEREMBAN,
NEGERI SEMBILAN DARUL KHUSUS.

PENYATA KEDUDUKAN KEWANGAN PADA 31 DISEMBER 2021

	NOTA	2021 RM	2020 RM
ASET SEMASA			
Urusniaga bukan pertukaran belum terima	3	59,884,260	56,494,867
Urusniaga pertukaran belum terima	4	8,077,120	5,603,653
Pelbagai akaun belum terima, deposit dan pendahuluan	5	113,994	82,830
Simpanan tetap	6	113,000,000	82,000,000
Wang di tangan dan di bank	7	10,728,502	11,159,951
		191,803,876	155,341,301
ASET BUKAN SEMASA			
Hartanah, loji dan peralatan	8	3,615,444,199	3,585,031,682
Hartanah pelaburan	9	323,872,161	326,752,915
Kerja dalam pelaksanaan	10	3,275,146	1,228,358
Aset tak ketara	11	2,337,432	1,829,827
Pelbagai akaun belum terima, deposit dan pendahuluan	5	2,496,954	2,167,523
		3,947,425,892	3,917,010,305
JUMLAH ASET		4,139,229,768	4,072,351,606
LIABILITI SEMASA			
Pelbagai akaun belum bayar dan perbelanjaan terakru	12	61,772,962	47,959,432
Geran tertunda	13	6,746,774	4,143,543
Peruntukan	14	3,589,516	4,335,920
Peruntukan manfaat kakitangan	15	296,512	374,425
Pinjaman sewa beli	16	1,142,624	1,276,705
Pinjaman	17	4,064,371	3,457,206
		77,612,759	61,547,231
LIABILITI BUKAN SEMASA			
Peruntukan manfaat kakitangan	15	2,573,937	1,781,647
Pinjaman sewa beli	16	1,415,526	1,715,166
Pinjaman	17	55,448,724	56,829,990
		59,438,187	60,326,803
JUMLAH LIABILITI		137,050,946	121,874,034
ASET BERSIH		4,002,178,822	3,950,477,572
ASET BERSIH			
Kumpulan Wang Majlis		4,000,873,822	3,949,172,572
Kumpulan Wang Pinjaman		1,305,000	1,305,000
		4,002,178,822	3,950,477,572

Sila rujuk nota-nota kepada penyata kewangan

MAJLIS BANDARAYA SEREMBAN
PENYATA PRESTASI KEWANGAN
BAGI TAHUN KEWANGAN BERAKHIR 31 DISEMBER 2021

	NOTA	2021 RM	2020 RM
HASIL			
Urusniaga bukan pertukaran	18	516,328,067	280,165,133
Urusniaga pertukaran	19	23,846,756	19,940,566
Lain-lain terimaan	20	1,596,275	2,866,825
JUMLAH HASIL		541,771,098	302,972,524
PERBELANJAAN			
Emolumen			
Gaji dan upahan		29,913,972	27,879,989
Elaun tetap		9,233,307	8,403,199
Sumbangan berkanun untuk kakitangan		5,276,123	4,914,807
Elaun lebih masa		3,900,364	4,050,755
Faedah kewangan yang lain		3,142,560	2,764,811
Elaun Ahli Majlis		772,136	297,299
		52,238,462	48,310,860
Perkhidmatan dan Bekalan			
Perbelanjaan perjalanan dan sara hidup	21	553,799	527,237
Pengangkutan barang-barang		5,437	1,511
Utiliti	22	16,209,631	17,777,057
Sewaan	23	471,880	414,507
Bekalan bahan-bahan mentah	24	3,390,621	3,686,362
Bekalan dan bahan-bahan lain	25	1,642,307	2,266,679
Penyelenggaraan dan pembaikan kecil	26	106,041,394	117,849,371
Perkhidmatan ikhtisas dan hospitaliti	27	72,931,647	75,181,563
		201,246,716	217,704,287
Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap			
Pemberian dalam negeri	28	441,194	184,700
Tuntutan, insurans dan pampasan	29	53,840	84
Ganjaran		174,854	255,773
Gantian cuti rehat		1,179,480	1,321,943
Faedah	30	2,421,370	2,756,519
		4,270,738	4,519,019
Perbelanjaan-Perbelanjaan Lain			
Pelbagai perbelanjaan	31	4,168,967	4,375,423
Perbelanjaan pembangunan	32	1,368,465	1,615,856
Pulangbalik dan hapuskira		71,091	22,621
		5,608,523	6,013,900
Susutnilai dan pelunasan			
Lain-lain aset		16,622,807	15,979,478
Aset infrastruktur		210,082,602	197,863,552
		226,705,409	213,843,030
JUMLAH PERBELANJAAN		490,069,848	490,391,096
LEBIHAN / (KURANGAN) BAGI TAHUN		51,701,250	(187,418,572)

Sila rujuk nota-nota kepada penyata kewangan

MAJLIS BANDARAYA SEREMBAN

PENYATA PERUBAHAN ASET BERSIH
BAGI TAHUN KEWANGAN BERAKHIR 31 DISEMBER 2021

	Kumpulan Wang Majlis RM	Kumpulan Wang Pinjaman RM	Jumlah Aset Bersih RM
Baki pada 1 Januari 2020	4,136,591,144	1,305,000	4,137,896,144
Kurangan bersih bagi tahun	(187,418,572)	-	(187,418,572)
Baki pada 31 Disember 2020	3,949,172,572	1,305,000	3,950,477,572
Lebihan bersih bagi tahun	51,701,250	-	51,701,250
Baki pada 31 Disember 2021	4,000,873,822	1,305,000	4,002,178,822

Sila rujuk nota-nota kepada penyata kewangan

MAJLIS BANDARAYA SEREMBAN

PENYATA ALIRAN TUNAI
BAGI TAHUN KEWANGAN BERAKHIR 31 DISEMBER 2021

	NOTA	2021 RM	2020 RM
ALIRAN TUNAI DARIPADA AKTIVITI OPERASI			
Lebihan / (Kurangan) bagi tahun		51,701,250	(187,418,572)
Pergerakan bukan tunai:			
Susutnilai dan pelunasan		226,705,409	213,843,030
Serahan aset infrastruktur		(244,381,010)	-
(Keuntungan) / Kerugian atas pelupusan		(108,544)	6,076
Hapuskira		807,140	39,421
Elaun rosot nilai bersih		2,394,338	(1,451,850)
Pendapatan geran		(18,201,716)	(18,310,212)
Pendapatan faedah		(2,632,751)	(3,065,012)
Perbelanjaan faedah		2,421,370	2,756,519
Perubahan bersih belum terima		(9,869,772)	(2,819,874)
Perubahan bersih belum bayar		13,813,530	2,714,374
Perubahan bersih peruntukan		(856,895)	1,303,503
Perubahan bersih peruntukan manfaat kakitangan		714,377	549,233
Aliran tunai bersih daripada aktiviti operasi		22,506,727	8,146,636
ALIRAN TUNAI DARIPADA AKTIVITI PELABURAN			
Belian hartanah, loji dan peralatan	39	(3,663,069)	(3,883,379)
Belian aset tak ketara		(1,220,327)	(423,145)
Belian hartanah pelaburan	40	(3,344,118)	(497,746)
Tambahan kerja dalam kemajuan		(2,767,453)	(3,231,018)
Terimaan daripada jualan hartanah, loji dan peralatan		143,307	20
Faedah diterima		2,672,489	3,434,694
Aliran tunai bersih digunakan untuk aktiviti pelaburan		(8,179,171)	(4,600,574)
ALIRAN TUNAI DARIPADA AKTIVITI PEMBIAYAAN			
Penerimaan geran bersih		20,804,947	17,464,123
Perubahan bersih pinjaman		(3,052,563)	(4,939,641)
Peningkatan simpanan tetap dicagarkan		-	(3,000,000)
Peningkatan Akaun Rizab Perkhidmatan Kewangan dicagarkan		(64,000)	-
Pembayaran pinjaman sewa beli		(1,511,389)	(1,268,727)
Aliran tunai bersih daripada aktiviti pembiayaan		16,176,995	8,255,755
Peningkatan bersih dalam tunai dan kesetaraan tunai		30,504,551	11,801,817
Tunai dan kesetaraan tunai pada awal tempoh		80,159,951	68,358,134
Tunai dan kesetaraan tunai pada akhir tempoh		110,664,502	80,159,951
<i>Tunai dan kesetaraan tunai pada akhir tempoh terdiri daripada :</i>			
Simpanan tetap		113,000,000	82,000,000
Wang di tangan dan di bank		10,728,502	11,159,951
		123,728,502	93,159,951
Tolak : Simpanan tetap dicagarkan		(13,000,000)	(13,000,000)
Tolak : Akaun Rizab Perkhidmatan Kewangan dicagarkan		(64,000)	-
		110,664,502	80,159,951

Sila rujuk nota-nota kepada penyata kewangan

MAJLIS BANDARAYA SEREMBAN
PENYATA PERBANDINGAN BAJET DAN SEBENAR
BAGI TAHUN KEWANGAN BERAKHIR 31 DISEMBER 2021

	JUMLAH BAJET		Jumlah	^Varian Bajet	^Varian Bajet
	Asal RM	Akhir RM	Sebenar RM	RM	%
PENERIMAAN					
Urusniaga bukan pertukaran	166,218,500	166,218,500	167,491,905	1,273,405	0.77
Urusniaga pertukaran	32,311,500	32,311,500	20,131,150	(12,180,350)	(37.70)
	<u>198,530,000</u>	<u>198,530,000</u>	<u>187,623,055</u>	<u>(10,906,945)</u>	<u>(5.49)</u>
PEMBAYARAN					
Emolumen	49,092,800	53,615,165	52,244,983	(1,370,182)	(2.56)
Perkhidmatan dan bekalan	126,361,600	121,685,340	105,607,565	(16,077,775)	(13.21)
Pemilikan harta modal	1,931,800	2,005,877	1,650,805	(355,072)	(17.70)
Pemberian dan kenaikan bayaran tetap	11,039,100	10,582,000	9,057,144	(1,524,856)	(14.41)
Perbelanjaan lain-lain	1,327,300	2,030,218	1,839,001	(191,217)	(9.42)
Perbelanjaan pembangunan	8,777,400	8,778,400	3,144,008	(5,634,392)	(64.18)
	<u>198,530,000</u>	<u>198,697,000</u>	<u>173,543,506</u>	<u>(25,153,494)</u>	<u>(12.66)</u>
(KURANGAN) / LEBIHAN BERSIH	<u>-</u>	<u>(167,000)</u>	<u>14,079,549</u>	<u>14,246,549</u>	

^ Merujuk kepada varian di antara Jumlah Sebenar dan Jumlah Bajet Akhir.

Penjelasan bagi varian yang melebihi 20% adalah seperti berikut:

1. Urusniaga Pertukaran

Perbezaan yang ketara di antara terimaan Kontraktor Letak Kereta adalah disebabkan oleh pihak kontraktor yang enggan menjelaskan tunggakan sewa letak kereta bulanan pada tahun 2021.

Terdapat pengecualian bayaran sewa dan senggara bagi Gerai, Pasar dan Projek Perumahan Rakyat selama 4 bulan berjumlah RM1,275,564.

Jualan dua (2) lot tanah milik Majlis yang dianggarkan berjumlah RM10,000,000 pada tahun 2021 tidak berjaya dijual.

2. Perbelanjaan Pembangunan

Perbelanjaan bagi penilaian semula harta tidak dibelanjakan sebanyak RM1,900,000 disebabkan sistem untuk kerja-kerja penilaian berasaskan nilai tambah sedang dalam pembangunan.

Perbelanjaan bagi Kemudahan Bekalan Elektrik bagi pemasangan lampu halaman di Taman Tasik Seremban dan lampu kawasan di Laman Basikal tidak dibelanjakan sebanyak RM805,000 (71.71%) disebabkan kelulusan permohonan tukar butiran pada bulan Oktober 2021. Sebutharga telah dikeluarkan notis pada 7 Oktober 2021. Keputusan Mesyuarat Sebutharga telah membatalkan 2 kerja tersebut di atas faktor projek tempoh masa projek yang tidak dapat disiapkan pada tahun semasa.

Perbelanjaan bagi Kemudahan Riadah & Taman termasuk padang permainan tidak dibelanjakan sebanyak RM619,450.00 (87.25%) disebabkan Majlis telah mendapat peruntukan Penyelenggaraan Taman Rekreasi Awam di bawah Setiausaha Kerajaan Negeri (SUK) sebanyak 4 projek berjumlah RM500,000 dan di bawah PEMERKASA sebanyak 12 projek berjumlah RM305,000.

MAJLIS BANDARAYA SEREMBAN

NOTA-NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN BAGI TAHUN KEWANGAN BERAKHIR 31 DISEMBER 2021

1. MAKLUMAT AM

1.1. Kegiatan Utama Majlis

Kegiatan Utama Majlis adalah memberi dan meningkatkan perkhidmatan dan kemudahan prasarana serta perancangan dan pelaksanaan program-program pentadbiran, ekonomi dan sosial bagi kawasan Majlis.

Mengenakan cukai taksiran terhadap pemilik-pemilik harta bagi harta-harta yang boleh dikenakan cukai taksiran yang secara langsung atau tidak langsung menerima perkhidmatan Majlis seperti penataan lampu jalan, pembersihan longkang dan kutipan sampah.

Mengenakan sewa ke atas premis-premis Majlis.

Mengeluarkan lesen perniagaan kepada peniaga-peniaga yang menjalankan aktiviti perniagaan dalam kawasan operasi Majlis.

- 1.2. Penyata Kewangan ini dibentangkan dalam Ringgit Malaysia ("RM") yang merupakan mata wang fungsian dan persembahan Majlis.
- 1.3. Penyata Kewangan bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2021 telah dibentang dan diluluskan oleh Mesyuarat Majlis Penuh Majlis Bandaraya Seremban pada **30 Mac 2022**.

2. DASAR-DASAR PERAKAUNAN

2.1. Asas Penyediaan Penyata Kewangan

- 2.1.1. Penyata Kewangan Majlis disediakan berdasarkan kepada konvensyen kos sejarah selain yang dinyatakan secara berasingan dan mematuhi Piawaian Perakaunan Sektor Awam Malaysia (MPSAS) dan Pekeliling Perbendaharaan.
- 2.1.2. Penyediaan Penyata Kewangan memerlukan pertimbangan, anggaran dan andaian yang memberi kesan kepada penggunaan dasar dan amaun bagi aset, liabiliti, hasil dan belanja yang dilaporkan.

Anggaran dan andaian yang digunakan akan disemak secara berterusan. Semakan semula kepada anggaran perakaunan akan diiktiraf dalam tempoh anggaran tersebut disemak, jika semakan semula hanya memberi kesan kepada tempoh tersebut, atau dalam tempoh semakan dan tempoh masa hadapan sekiranya semakan semula memberi kesan kepada tempoh semasa dan masa yang akan datang.

Sekiranya pertimbangan ini memberi kesan signifikan kepada amaun yang diiktiraf dalam Penyata Kewangan, ia hendaklah didedahkan dalam Nota 2.19 kepada Penyata Kewangan.

2. DASAR-DASAR PERAKAUNAN (Sambungan)

2.2. Pengiktirafan Pendapatan

2.2.1. Hasil daripada Urusniaga Bukan Pertukaran

Urusniaga bukan pertukaran akan diiktiraf sebagai aset apabila terdapat manfaat ekonomi masa depan atau potensi perkhidmatan yang dijangka mengalir ke dalam Majlis, ianya berpunca daripada peristiwa lampau serta nilai saksama aset dapat diukur dengan munasabah. Urusniaga bukan pertukaran yang diiktiraf sebagai aset hendaklah diiktiraf sebagai hasil, kecuali setakat liabiliti yang juga diiktiraf berkenaan dengan aliran masuk yang sama sebagai tertunda di dalam penyata kedudukan kewangan. Apabila obligasi terhadap sesuatu liabiliti itu telah dipenuhi, Majlis hendaklah mengurangkan amaun bawaan liabiliti yang diiktiraf itu dan mengiktiraf amaun hasil yang sama dengan pengurangan itu.

Hasil daripada Urusniaga Bukan Pertukaran adalah seperti berikut :

(i) Cukai Taksiran

Cukai taksiran adalah hasil cukai yang dikenakan ke atas pegangan harta berkadar yang terletak di dalam kawasan Majlis. Cukai taksiran diiktiraf sebagai hasil dalam lebihan atau kurangan semasa bil cukai semasa dikeluarkan iaitu pada setiap 1 Januari dan 1 Julai.

(ii) Geran Kerajaan dan Sumbangan Awam

Geran kerajaan dan sumbangan awam yang tidak dikenakan syarat-syarat prestasi masa depan yang tertentu seperti geran keseimbangan diambilkira sebagai hasil di dalam lebihan atau kurangan. Geran kerajaan dan sumbangan awam yang dikenakan syarat-syarat prestasi masa depan tertentu seperti geran pembangunan diiktiraf sebagai liabiliti dan dilunaskan sebagai hasil bersamaan dengan amaun bawaan liabiliti yang telah memenuhi syarat.

(iii) Lesen, Bayaran Pendaftaran dan Permit

Majlis merekodkan semua bayaran yang dikenakan berhubung dengan pemberian kelulusan atau kebenaran kepada individu, perbadanan, perniagaan dan perusahaan-perusahaan lain untuk tujuan peraturan dan kawalan. Ianya termasuk lesen perniagaan, permit sementara, lesen anjing, iklan dan lain-lain.

Majlis merekodkan semua bayaran pendaftaran yang dikenakan kepada kontraktor, pembekal dan lain-lain sebelum memulakan urusniaga dengan pihak Majlis.

Hasil bagi lesen, bayaran pendaftaran dan permit diiktiraf setelah Majlis menerima bayaran kerana ketidakpastian sama ada pelesen mahu meneruskan perniagaan setelah tamat tempoh lesen.

(iv) Sumbangan Membantu Kadar

Sumbangan Membantu Kadar adalah hasil cukai tak langsung yang dikenakan ke atas pegangan harta berkadar bagi agensi-agensi Kerajaan dan Badan Berkanun yang terletak di dalam kawasan Majlis. Sumbangan Membantu Kadar diiktiraf sebagai hasil dalam lebihan atau kurangan semasa bil dikeluarkan iaitu pada setiap awal tahun.

(v) Notis dan Denda

Notis dan denda merupakan bayaran denda, sitaan dan hukuman-hukuman lain yang dikenakan kerana melanggar undang-undang atau kerana kegagalan memenuhi tanggungan kontrak sama ada berkaitan dengan spesifikasi atau masa termasuk denda cukai taksiran, waran, kos guaman, kompaun dan lain-lain kos penguatkuasaan.

2. DASAR-DASAR PERAKAUNAN (Sambungan)

2.2. Pengiktirafan Pendapatan (sambungan)

2.2.1. Hasil daripada Urusniaga Bukan Pertukaran (sambungan)

(v) Notis dan Denda (sambungan)

Hasil bagi notis dan denda diiktiraf setelah Majlis menerima bayaran kerana berdasarkan pengalaman dan ketidakpastian dalam membuat kutipan ke atas hasil notis dan denda.

2.2.2. Hasil daripada Urusniaga Pertukaran

Hasil daripada urusniaga pertukaran diiktiraf apabila terdapat kemungkinan bahawa manfaat ekonomi masa hadapan atau potensi perkhidmatan akan mengalir kepada Majlis dan manfaat ini boleh diukur dengan pasti.

Hasil daripada Urusniaga Pertukaran adalah seperti berikut :

(i) Perkhidmatan dan Bayaran Perkhidmatan

Perkhidmatan dan Bayaran Perkhidmatan ini melibatkan semua terimaan berkenaan dengan perkhidmatan yang diberi oleh Majlis termasuk perkhidmatan tempat letak kereta, pelan perancangan, pelan infrastruktur, pelan bangunan, senggaraan gerai dan pasar, potong rumput dan lain-lain perkhidmatan.

Hasil bagi perkhidmatan dan bayaran perkhidmatan diiktiraf apabila perkhidmatan telah diberi di dalam tempoh kewangan.

(ii) Sewaan

Hasil sewa yang dikenakan ke atas premis-premis Majlis diiktiraf di dalam lebihan atau kurangan pada asas garis lurus sepanjang tempoh pajakan.

(iii) Keuntungan dan Faedah

Keuntungan dan Faedah diiktiraf atas dasar perkadaran masa yang mengambilkira kadar pulangan hasil efektif atas aset tersebut. Kadar pulangan hasil efektif ke atas aset ialah kadar keuntungan atau faedah yang diperlukan untuk mendiskaunkan jangkaan aliran penerimaan tunai masa hadapan sepanjang tempoh hayat aset tersebut untuk disamakan dengan amaun bawaan awal aset tersebut.

(iv) Perolehan dari Jualan Barang

Perolehan dari Jualan Barang merupakan terimaan daripada jualan barang sebut harga dan tender serta jualan harta benda fizikal (tidak termasuk pelaburan) dan lain-lain yang diiktiraf apabila terdapat kemungkinan bahawa manfaat ekonomi masa hadapan atau potensi perkhidmatan akan mengalir kepada Majlis dan manfaat ini boleh diukur dengan pasti.

2.2.3. Lain-lain Terimaan

(i) Lain-lain Terimaan

Lain-lain terimaan akan diiktiraf apabila terdapat manfaat ekonomi masa depan atau potensi perkhidmatan yang akan mengalir ke dalam Majlis dan lain-lain terimaan tersebut dapat diukur dengan munasabah.

2. DASAR-DASAR PERAKAUNAN (Sambungan)

2.3. Hartanah, Loji dan Peralatan

- 2.3.1. Hartanah, loji dan peralatan diiktiraf pada nilai kos yang melebihi RM2,000.00 setiap satu.
- 2.3.2. Bagi tanah-tanah yang bukan milik Majlis yang mana didirikan bangunan Majlis di atasnya, tanah-tanah tersebut tidak diakaunkan kerana Majlis tidak mempunyai kawalan yang menyeluruh ke atasnya.
- 2.3.3. Hartanah, loji dan peralatan dinyatakan pada kos tolak susutnilai dan rosot nilai terkumpul (jika ada). Kos termasuk semua kos langsung yang terlibat untuk membawa aset tersebut ke lokasi dan keadaan yang membolehkannya beroperasi dalam cara yang dikehendaki oleh pihak pengurusan. Kos penggantian bagi mana-mana aset yang memerlukan penggantian secara berkala akan dipermodalkan manakala nilai dibawa bagi bahagian yang diganti tersebut akan dinyahiktirafkan. Kos-kos perkhidmatan harian akan diiktiraf sebagai perbelanjaan dalam lebihan atau kurangan.
- 2.3.4. Jika sesuatu aset diperolehi melalui urus niaga bukan pertukaran, kos hendaklah diukur berdasarkan nilai saksama pada tarikh perolehan. Aset-aset ini kemudiannya akan dikreditkan di dalam lebihan atau kurangan, melainkan jika terdapat syarat-syarat mengenai penggunaan aset tersebut, di mana ia perlu diiktiraf di dalam liabiliti semasa. Nilai saksama ditentukan dengan merujuk kepada penilaian oleh Pengarah Penilaian Dan Pengurusan Harta Majlis.
- 2.3.5. Nilai dibawa item hartanah, loji dan peralatan hendaklah dinyahiktirafkan semasa pelupusan atau apabila tiada manfaat ekonomi masa hadapan atau potensi perkhidmatan yang dijangka daripada penggunaan atau pelupusannya. Keuntungan atau kerugian atas nyahiktiraf hartanah, loji dan peralatan adalah ditentukan dengan membandingkan nilai pelupusan bersih dengan nilai dibawa aset di mana perbezaannya akan diambil kira sebagai keuntungan atau kerugian di dalam lebihan atau kurangan.
- 2.3.6. Peralatan taman permainan diiktiraf sebagai belanja dalam lebihan atau kurangan atas faktor kesukaran kawalan ke atas alatan dan mempunyai tempoh usia guna yang pendek.

2.4. Susutnilai Hartanah, Loji dan Peralatan

- 2.4.1. Susutnilai dikira mengikut kaedah garis lurus untuk menghapus kira kos aset tersebut sepanjang anggaran hayat berguna aset-aset berkenaan. Susutnilai tanah pula dikira mengikut tempoh pajakan. Tanah pegangan bebas tidak disusutnilaikan.
- 2.4.2. Kadar susutnilai tahunan hartanah, loji dan peralatan adalah seperti berikut:

Hartanah, loji dan peralatan	Kadar tahunan
Tanah	Mengikut tempoh pajakan
Bangunan	
i. Batu	2%
ii. Kayu / Tidak Kekal	5%
Kenderaan	12% - 20%
Jentera	12 - 20%
Peralatan dan kelengkapan	10% - 20%
Aset infrastruktur	
i. Jambatan	2%
ii. Jalan Raya, Pondok Bas dan Hentian Teksi	5%

2. DASAR-DASAR PERAKAUNAN (Sambungan)

2.4. Susutnilai Hartanah, Loji dan Peralatan (sambungan)

- 2.4.3. Jika terdapat tanda perubahan yang ketara dalam faktor-faktor yang memberi kesan kepada nilai sisa, jangkaan hayat atau corak berguna aset sejak tarikh laporan tahunan lepas, nilai sisa, kaedah susutnilai dan hayat berguna aset yang boleh disusutnilai akan disemak semula dan dilaraskan secara prospektif.

2.5. Hartanah Pelaburan

- 2.5.1. Hartanah pelaburan adalah hartanah yang dipegang untuk menjana sewaan atau peningkatan modal atau kedua-duanya.
- 2.5.2. Bagi tanah-tanah yang bukan milik Majlis yang mana didirikan bangunan Majlis di atasnya, tanah-tanah tersebut tidak diakaunkan kerana Majlis tidak mempunyai kawalan yang menyeluruh ke atasnya.
- 2.5.3. Pengiktirafan awal bagi hartanah pelaburan yang diperolehi melalui urusan niaga pertukaran adalah diiktiraf pada harga kos manakala perolehan melalui urusan niaga bukan pertukaran diukur pada nilai saksama pada tarikh perolehan. Nilai saksama ditentukan dengan merujuk kepada penilaian oleh Pengarah Penilaian Dan Pengurusan Harta Majlis.
- 2.5.4. Susulan kepada pengiktirafan awal, hartanah pelaburan dinyatakan sebagai kos tolak susutnilai dan rosot nilai terkumpul (jika ada).
- 2.5.5. Susutnilai hartanah pelaburan dikira menggunakan asas garis lurus mengikut anggaran hayat berguna aset tersebut. Hartanah pelaburan berkaitan tanah pegangan bebas tidak disusutkan nilai, tetapi tanah pajakan dilunaskan mengikut tempoh pajakan. Bangunan disusutnilai pada kadar 2-5% setahun. Caj susutnilai akan diiktiraf di dalam lebihan atau kurangan.
- 2.5.6. Keuntungan atau kerugian akibat pelupusan hartanah pelaburan diiktiraf pada amaun bersih dalam lebihan atau kurangan.

2.6. Aset Tak Ketara

- 2.6.1. Aset tak ketara diiktiraf apabila ia terdapat kemungkinan bahawa manfaat ekonomi masa hadapan atau potensi perkhidmatan akan mengalir kepada Majlis dan kos atau nilai saksama aset boleh diukur dengan pasti.
- 2.6.2. Aset tak ketara diperolehi secara berasingan adalah diukur pada kos pada awalnya manakala aset yang diperolehi melalui urusan niaga bukan pertukaran akan diukur berdasarkan nilai saksama pada tarikh perolehan. Nilai saksama ditentukan dengan merujuk kepada penilaian oleh Pengarah Teknologi Maklumat Dan Komunikasi Majlis. Selepas itu, aset tak ketara diukur pada kos ditolak sebarang pelunasan terkumpul dan sebarang kerugian rosot nilai terkumpul, jika ada. Kos yang berkaitan dengan aset tak ketara yang dijanakan secara dalaman kecuali perbelanjaan pembangunan diiktiraf sebagai perbelanjaan.
- 2.6.3. Sesuatu aset tak ketara itu akan dinilai sama ada terdapat tempoh jangkaan hayat ataupun tidak. Jika aset tak ketara itu tidak mempunyai jangkaan hayat, maka ia tidak perlu dilunaskan tetapi perlu dinilai sama ada perlu dibuat rosot nilai jika terdapat sebarang petunjuk.
- 2.6.4. Perisian komputer dilunaskan berdasarkan jangkaan hayat selama 5 tahun.

2. DASAR-DASAR PERAKAUNAN (Sambungan)

2.6. Aset Tak Ketara (sambungan)

- 2.6.5. Pada setiap tarikh pelaporan, tempoh dan kaedah pelunasan akan dikaji semula jika terdapat tanda perubahan yang ketara dalam faktor-faktor yang memberi kesan kepada nilai sisa, jangkaan hayat atau corak penggunaan aset sejak tarikh pelaporan tahunan yang lalu.
- 2.6.6. Keuntungan atau kerugian atas nyahiktiraf aset tak ketara adalah ditentukan dengan membandingkan nilai pelupusan bersih dengan nilai dibawa aset di mana perbezaannya akan diambil kira sebagai keuntungan atau kerugian di dalam lebihan atau kurangan.
- 2.6.7. Perisian komputer dalam pelaksanaan adalah kerja-kerja pembangunan perisian yang belum disempurnakan sehingga akhir tahun kewangan. Ia akan dipermodalkan apabila perisian tersebut sedia untuk digunakan mengikut tarikh Ujian Penerimaan Akhir (*Final Acceptance Test*) atau tarikh penilaian perakuan bayaran mengikut kesesuaian dan dilunaskan.
- 2.6.8. Sekiranya perisian komputer dalam pelaksanaan telah mendapat Ujian Penerimaan Akhir (*Final Acceptance Test*) atau tarikh penilaian perakuan tetapi Perakuan Muktamad belum dimuktamadkan, perbelanjaan masa hadapan yang diperlukan untuk menyelesaikannya akan diiktiraf sebagai liabiliti.

2.7. Kerja Dalam Pelaksanaan

- 2.7.1. Kerja dalam pelaksanaan adalah bagi kerja-kerja pembinaan hartanah, loji dan peralatan serta hartanah pelaburan yang belum disempurnakan sehingga akhir tahun kewangan. Kos ini akan dipermodalkan sebagai hartanah, loji dan peralatan atau hartanah pelaburan mengikut tarikh Sijil Perakuan Siap (*Certificate of Practical Completion*) atau Sijil Perakuan Penyiapan dan Pematuhan (*Certificate of Completion and Compliance*) dikeluarkan dan dilunaskan.
- 2.7.2. Sekiranya kerja dalam pelaksanaan telah mendapat Sijil Perakuan Siap (*Certificate of Practical Completion*) atau Sijil Perakuan Penyiapan dan Pematuhan (*Certificate of Completion and Compliance*) tetapi Perakuan Muktamad belum dimuktamadkan, perbelanjaan masa hadapan yang diperlukan untuk menyelesaikannya akan diiktiraf sebagai liabiliti.

2.8. Inventori

Majlis mempunyai inventori iaitu bekalan dan bahan ganti yang dipegang pada nilai tidak melebihi RM1,000,000. Inventori ini diiktiraf sebagai belanja (apabila transaksi berlaku) dalam lebihan atau kurangan.

2.9. Aset Kewangan

- 2.9.1. Aset kewangan diiktiraf dalam penyata kedudukan kewangan apabila Majlis menjadi pihak kepada peruntukan kontrak instrumen.
- 2.9.2. Pada pengiktirafan awal, aset kewangan adalah diukur pada nilai saksama, termasuk kos urusniaga untuk aset kewangan yang tidak diukur pada nilai saksama menerusi lebihan atau kurangan, yang terlibat secara langsung di dalam menerbitkan aset kewangan.
- 2.9.3. Selepas pengiktirafan awal, aset kewangan akan dikelaskan kepada salah satu daripada empat kategori aset kewangan iaitu aset kewangan diukur pada nilai saksama menerusi lebihan atau kurangan, pinjaman dan belum terima, pelaburan dipegang hingga matang dan aset kewangan sedia untuk dijual.

2. DASAR-DASAR PERAKAUNAN (Sambungan)

2.9. Aset Kewangan (sambungan)

2.9.4. Pembelian atau penjualan aset kewangan yang memerlukan penyerahan aset dalam tempoh masa yang ditetapkan oleh peraturan atau konvensyen di dalam pasaran akan diiktiraf pada tarikh transaksi itu dibuat, iaitu tarikh di mana Majlis membuat komitmen untuk membeli atau menjual aset tersebut.

2.9.5. Majlis hanya mempunyai kategori aset-aset kewangan seperti berikut:

(i) **Pinjaman dan Belum Terima**

Pinjaman dan belum terima adalah aset kewangan bukan derivatif dengan bayaran tetap atau boleh ditentukan yang tidak disebut harga dalam pasaran aktif. Selepas pengukuran awal, aset kewangan tersebut kemudiannya diukur pada kos dilunaskan menggunakan kaedah faedah berkesan dan ditolak rosot nilai. Kos dilunaskan dikira dengan mengambil kira apa-apa diskaun atau premium atas pembelian aset tersebut serta yuran atau kos yang merupakan sebahagian daripada kadar faedah berkesan. Kerugian yang timbul daripada kemerosotan nilai diiktiraf dalam lebihan atau kurangan.

(ii) **Pelaburan Dipegang Hingga Matang**

Aset kewangan bukan derivatif dengan tempoh matang pembayaran tetap atau boleh ditentukan diklasifikasikan sebagai dipegang hingga matang apabila Majlis mempunyai niat positif dan keupayaan untuk memegang sehingga matang. Selepas pengukuran awal, pelaburan dipegang hingga matang diukur pada kos yang dilunaskan menggunakan kaedah faedah berkesan dan ditolak rosot nilai. Kos pelunasan dikira dengan mengambil kira apa-apa diskaun atau premium atas pengambilalihan dan yuran atau kos yang merupakan sebahagian daripada kadar faedah efektif. Kerugian yang timbul daripada kemerosotan nilai diiktiraf dalam lebihan atau kurangan.

2.9.6. Rosot Nilai Aset Kewangan

Pada akhir setiap tempoh pelaporan, Majlis akan menilai sama ada terdapat sebarang bukti objektif bahawa aset kewangan perlu untuk di rosot nilai. Bukti objektif termasuk:

- (i) kesukaran kewangan yang ketara oleh siberhutang;
- (ii) pembayaran tertunggak;
- (iii) kemungkinan bahawa siberhutang akan muflis; atau
- (iv) data yang menunjukkan bahawa terdapat penurunan di dalam anggaran aliran tunai masa depan.

Bagi kategori aset kewangan yang diukur pada kos dilunaskan, jika tiada bukti objektif wujud bagi individu yang ketara, maka semua aset dalam Majlis yang mempunyai ciri-ciri risiko yang serupa tidak kira sama ada ia ketara atau tidak, akan dinilai secara kolektif untuk menentukan sama ada ia perlu dibuat rosot nilai.

Kerugian rosot nilai, berhubung dengan aset kewangan yang diukur pada kos dilunaskan, diukur sebagai perbezaan di antara nilai dibawa aset berkenaan dan nilai semasa anggaran aliran tunai yang didiskaunkan pada kadar faedah berkesan yang asal. Nilai dibawa aset tersebut akan dikurangkan melalui penggunaan akaun elaun. Sebarang kerugian rosot nilai diiktiraf dalam lebihan atau kurangan dengan serta-merta. Jika, dalam tempoh kemudiannya, sebarang amaun kerugian rosot nilai menurun, kerugian rosot nilai yang diiktiraf sebelumnya akan dibalikkan secara langsung dalam akaun elaun. Pembalikan ini diiktiraf dalam lebihan atau kurangan dengan serta-merta.

2. DASAR-DASAR PERAKAUNAN (Sambungan)

2.9. Aset Kewangan (sambungan)

2.9.6. Rosot Nilai Aset Kewangan (sambungan)

Majlis menetapkan bahawa dalam mengiktiraf elaun rosot nilai bagi Cukai Taksiran diambilkira apabila tunggakan bertunggak melebihi tempoh 6 tahun dari tahun kewangan dan bagi penghutang yang lain iaitu Sumbangan Membantu Kadar, Sewaan, Letak Kereta, Projek Perumahan Rakyat, Senggaraan dan Pelbagai Akaun Belum Terima, elaun rosot nilai diambilkira apabila tunggakan bertunggak melebihi tempoh 6 tahun dari tahun kewangan.

2.9.7. Penyahiktirafan Aset Kewangan

Aset kewangan dinyahiktiraf apabila hak kontrak untuk aliran tunai daripada aset kewangan tersebut tamat tempoh atau diselesai serta Majlis telah memindahkan risiko dan ganjaran pemilikan aset kewangan yang ketara kepada pihak lain.

Pada penyahiktirafan aset kewangan secara keseluruhannya, perbezaan di antara nilai dibawa dan jumlah pertimbangan diterima diiktiraf dalam lebihan atau kurangan dalam tempoh penyahiktirafan.

2.10. Peruntukan

Peruntukan diiktiraf apabila Majlis mempunyai obligasi semasa (perundangan atau konstruktif) hasil daripada peristiwa lalu, terdapat kemungkinan bahawa aliran keluar sumber yang mengandungi manfaat ekonomi perlu dilakukan untuk menyelesaikan obligasi dan jumlah obligasi boleh dianggarkan dengan pasti. Apabila Majlis menjangkakan beberapa atau semua peruntukan akan dibayar balik, perbelanjaan berkaitan peruntukan dibentangkan dalam lebihan atau kurangan daripada sebarang pembayaran balik.

2.11. Liabiliti Luar Jangka dan Aset Luar Jangka

2.11.1. Liabiliti luar jangka adalah obligasi semasa yang tidak diiktiraf kerana tiada kebarangkalian aliran keluar sumber akan diperlukan untuk menyelesaikan obligasi atau dalam kes yang sangat jarang berlaku di mana liabiliti tidak dapat diiktiraf kerana ia tidak boleh diukur secara pasti. Liabiliti luar jangka tidak diiktiraf tetapi didedahkan dalam penyata kewangan. Obligasi yang muncul dari peristiwa yang lepas, yang kewujudannya hanya dapat disahkan melalui berlakunya atau tidak berlakunya satu atau lebih peristiwa akan datang yang belum pasti, tidak di bawah kawalan Majlis keseluruhan juga didedahkan sebagai liabiliti luar jangka melainkan kebarangkalian aliran keluar sumber ekonomi adalah kecil.

2.11.2. Aset luar jangka adalah aset yang berkemungkinan wujud daripada peristiwa lalu yang kewujudannya akan hanya disahkan apabila berlaku atau tidak berlakunya satu atau lebih peristiwa yang tidak pasti pada masa hadapan yang bukan dalam kawalan penuh Majlis. Majlis tidak mengiktiraf aset luar jangka dalam penyata kewangan tetapi mendedahkan kewujudannya di mana aliran masuk manfaat ekonomi adalah berkemungkinan, tetapi tidak pasti.

2. DASAR-DASAR PERAKAUNAN (Sambungan)

2.12. Liabiliti Kewangan

- 2.12.1. Liabiliti kewangan diiktiraf dalam penyata kedudukan kewangan apabila Majlis menjadi pihak kepada peruntukan kontrak instrumen.
- 2.12.2. Pada pengiktirafan awal, liabiliti kewangan adalah diukur pada nilai saksama, termasuk kos urusaniaga untuk liabiliti kewangan yang tidak diukur pada nilai saksama menerusi lebihan atau kurangan, yang terlibat secara langsung di dalam menerbitkan liabiliti kewangan.
- 2.12.3. Selepas pengiktirafan awal, liabiliti kewangan dikelaskan kepada salah satu daripada dua kategori liabiliti kewangan iaitu liabiliti kewangan diukur pada nilai saksama menerusi lebihan atau kurangan dan pinjaman dan belum bayar.
- 2.12.4. Majlis mempunyai kategori liabiliti kewangan seperti berikut:

- (i) **Pinjaman dan Belum Bayar**

Selepas pengiktirafan awal, pinjaman dan belum bayar adalah diukur pada kos dilunaskan menggunakan kaedah faedah berkesan. Keuntungan atau kerugian diiktiraf di dalam lebihan atau kurangan apabila liabiliti kewangan dinyahiktiraf atau dirosot nilai.

Kaedah faedah berkesan adalah kaedah untuk mengira kos dilunaskan liabiliti kewangan dan untuk memperuntukan perbelanjaan faedah ke atas tempoh yang berkaitan. Kadar faedah berkesan adalah kadar diskaun anggaran pembayaran tunai masa depan yang tepat menerusi jangka hayat liabiliti kewangan atau, apabila sesuai, tempoh yang lebih singkat, dengan nilai dibawa liabiliti kewangan tersebut.

2.12.5. Penyahiktirafan Liabiliti Kewangan

Liabiliti kewangan dinyahiktiraf apabila obligasi yang dinyatakan dalam kontrak telah dilepaskan, dibatalkan atau tamat hayat.

Sebarang perbezaan di antara nilai dibawa liabiliti kewangan yang dinyahiktiraf dan pertimbangan dibayar adalah diiktiraf di dalam lebihan atau kurangan dalam tempoh penyahiktirafan.

2.13. Kumpulan Wang Pinjaman

Kumpulan wang pinjaman merupakan jumlah wang yang dipindahkan daripada Kumpulan Wang Majlis bagi tujuan membiayai Pinjaman Kenderaan, Pinjaman Komputer dan Pinjaman Pendidikan Boleh Ubah.

2.14. Tunai dan Kesetaraan Tunai

Penyata aliran tunai telah disediakan menggunakan kaedah tidak langsung. Tunai dan kesetaraan tunai terdiri daripada tunai di tangan, di bank dan Akaun Rizab Perkhidmatan Kewangan (*Finance Service Reserve Account*) serta pelaburan berkecairan tinggi dengan bank perdagangan dan institusi kewangan yang mempunyai tempoh matang dua belas bulan atau kurang yang sedia ditukar kepada amaun tunai yang diketahui dan tertakluk kepada risiko perubahan nilai yang tidak ketara.

2. DASAR-DASAR PERAKAUNAN (Sambungan)

2.15. Manfaat Kakitangan

2.15.1. Manfaat kakitangan jangka pendek

Majlis sebagai sebuah pihak berkuasa tempatan adalah tertakluk kepada peraturan-peraturan perjawatan yang ditetapkan oleh Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA). Manfaat kakitangan jangka pendek yang digariskan oleh JPA adalah gaji pokok, elaun-elaun tetap, elaun-elaun berubah, pelbagai cuti termasuk cuti tahunan sehingga 35 hari, rawatan di semua hospital dan klinik di bawah Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM) dan kemudahan perubatan di Institut Jantung Negara (IJN), dialisis dan peralatan bahan tiruan yang diluluskan oleh KKM dan kemudahan pinjaman perumahan, kenderaan, komputer dan pendidikan boleh ubah.

Manfaat kakitangan jangka pendek dikira sebagai perbelanjaan dalam tahun di mana perkhidmatan berkaitan diberikan oleh kakitangan. Pengumpulan ganti rugi jangka pendek bagi ketidakhadiran seperti cuti tahunan bergaji akan diambil kira apabila perkhidmatan diberikan oleh pekerja di mana hak mereka terhadap ganti rugi ketidakhadiran di masa hadapan akan meningkat dan ganti rugi jangka pendek yang tidak dikumpulkan di atas ketidakhadiran seperti cuti sakit akan dikira apabila ketidakhadiran berlaku.

2.15.2. Manfaat selepas perkhidmatan

(i) Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP)

Majlis mencarum kepada Kumpulan Wang Simpanan Pekerja pada kadar yang dikanunkan. Caruman tersebut di caj ke dalam lebihan atau kurangan dalam tempoh kewangan ianya berlaku.

(ii) Kumpulan Wang Persaraan (KWP)

Majlis mencarum kepada Kumpulan Wang Persaraan (Diperbadankan) bagi kakitangan yang diberi taraf berpencen pada kadar yang dikanunkan. Caruman tersebut di caj ke dalam lebihan atau kurangan dalam tempoh kewangan ianya berlaku.

(iii) Gantian Cuti Rehat dan Ganjaran Kakitangan Kontrak

Bagi kakitangan tetap Majlis sama ada memilih skim berpencen mahupun KWSP akan mendapat gantian cuti rehat (GCR) apabila tiba umur persaraan mereka. Ganjaran ini adalah berdasarkan Pekeliling Perkhidmatan yang dikeluarkan oleh Jabatan Perkhidmatan Awam dan digunapakai oleh Majlis.

Majlis menggunakan kaedah '*Projected Unit Credit*' di dalam pengiraan Gantian Cuti Rehat di mana terdapat beberapa andaian yang digunakan di dalam pengiraan tersebut seperti berikut:

Kenaikan gaji hakiki	RM80 - RM320
Kadar imbuhan tetap	RM395 - RM1,700
Bilangan cuti yang dikumpul	Bilangan maksimum sebanyak 160 hari
Kadar diskaun	4% (Berdasarkan kepada kadar <i>Malaysian Government Securities</i>)

2. DASAR-DASAR PERAKAUNAN (Sambungan)

2.15. Manfaat Kakitangan (sambungan)

2.15.2. Manfaat selepas perkhidmatan (sambungan)

(iii) Gantian Cuti Rehat dan Ganjaran Kakitangan Kontrak (sambungan)

Formula pengiraan Gantian Cuti Rehat adalah seperti berikut:

$\frac{1}{30} \times \text{Gaji akhir (termasuk imbuhan tetap)} \times \text{Bilangan cuti yang dikumpul (maksimum sebanyak 160 hari)}$

Majlis juga turut membuat peruntukan ganjaran kepada kakitangan kontrak yang telah memberi perkhidmatan dalam tempoh kewangan. Ganjaran ini diiktiraf secara akruan.

Formula pengiraan Ganjaran Cuti Rehat adalah seperti berikut:

$[(17.5\% - 13\% (\text{caruman KWSP majikan}) \times \text{gaji pokok terakhir} \times \text{jumlah bulan perkhidmatan}] (-) \text{faedah syer ke atas caruman KWSP majikan}$

2.16. Rosot Nilai Aset Bukan Kewangan

2.16.1. Aset Penjana Tunai

Pada setiap tarikh penyata kedudukan kewangan, Majlis mengkaji semula nilai dibawa bagi aset-asetnya untuk menentukan sama ada terdapat sebarang petunjuk kemerosotan nilai. Jika sebarang petunjuk wujud, rosot nilai dikira dengan membandingkan nilai dibawa aset dengan amaun boleh pulih. Amaun boleh pulih adalah nilai tertinggi di antara nilai saksama ditolak kos untuk dijual dan nilai dalam penggunaan.

Dalam menentukan nilai dalam penggunaan, aliran tunai masa hadapan akan didiskaun kepada nilai semasanya menggunakan kadar diskaun sebelum cukai yang menggambarkan nilai pasaran semasa nilai masa wang dan risiko khusus kepada aset tersebut. Di dalam menentukan nilai saksama ditolak kos untuk dijual pula, urus niaga pasaran terkini akan diambilkira, jika ada. Jika tiada urus niaga pasaran terkini berlaku, model penilaian yang sesuai hendaklah digunakan.

Kerugian kemerosotan diiktiraf sebagai perbelanjaan dalam lebihan atau kurangan serta merta apabila nilai dibawa aset melebihi amaun boleh pulihnya.

2.16.2. Aset Penjana Bukan Tunai

Majlis akan menilai pada setiap tarikh pelaporan sama ada terdapat petunjuk bahawa aset penjana bukan tunai mungkin terjejas. Jika sebarang petunjuk wujud, maka Majlis akan membuat anggaran ke atas jumlah perkhidmatan boleh pulih aset. Jumlah perkhidmatan boleh pulih aset adalah nilai tertinggi di antara nilai saksama ditolak kos untuk dijual dan nilai dalam penggunaan.

Dalam menentukan nilai dalam penggunaan, Majlis telah mengguna pakai pendekatan kos penggantian yang disusutnilai. Di bawah pendekatan ini, nilai semasa baki potensi perkhidmatan aset ditentukan sebagai kos penggantian aset yang telah disusutnilai. Kos penggantian yang disusutnilai akan diukur dengan mengambilkira kos penggantian aset ditolak susutnilai terkumpul yang dikira atas kos itu bagi mencerminkan potensi perkhidmatan aset yang telah digunakan atau sudah luput.

2. DASAR-DASAR PERAKAUNAN (Sambungan)

2.16. Rosot Nilai Aset Bukan Kewangan (sambungan)

2.16.2. Aset Penjanaaan Bukan Tunai (sambungan)

Dalam menentukan nilai saksama ditolak kos untuk dijual pula, harga aset dalam perjanjian yang mengikat akan dilaraskan bagi menentukan harga pelupusan aset tersebut. Jika tiada perjanjian yang mengikat, tetapi aset tersebut diniagakan di pasaran secara aktif, maka nilai saksama ditolak kos untuk dijual adalah ditentukan dengan merujuk kepada nilai pasaran terkini ditolak kos pelupusan. Jika tiada perjanjian jual mengikat atau pasaran aktif bagi aset, Majlis menentukan nilai saksama ditolak kos untuk menjual berdasarkan maklumat yang ada yang terbaik.

Kerugian kemerosotan diiktiraf sebagai perbelanjaan dalam lebihan atau kurangan serta merta apabila nilai dibawa aset melebihi jumlah perkhidmatan boleh pulihnya.

Jika terdapat perubahan dalam andaian yang digunakan untuk menentukan jumlah perkhidmatan boleh pulih aset sejak kerugian kemerosotan nilai terakhir diiktiraf. Pembalikan adalah terhad setakat nilai dibawa aset tidak melebihi jumlah perkhidmatan boleh pulih atau tidak melebihi nilai dibawa yang mungkin setelah susutnilai terkumpul seperti tiada kerugian kemerosotan nilai diiktiraf bagi aset tersebut dalam tahun sebelumnya. Pembalikan tersebut diiktiraf dalam lebihan atau kurangan.

2.17. Percukaian

2.17.1. Majlis Bandaraya Seremban adalah dikecualikan daripada cukai menurut Seksyen 127, Jadual 6 : Akta Cukai Pendapatan 1967.

2.18. Maklumat Bajet

2.18.1. Bajet tahunan disediakan pada asas tunai. Memandangkan penyata kewangan menggunakan asas akrual, maka satu Penyata Perbandingan Bajet dan Sebenar didedahkan secara berasingan. Penyata ini telah disediakan menggunakan penyediaan bajet tahunan.

2.18.2. Jumlah bajet ini telah dibentangkan di dalam Mesyuarat Khas Belanjawan MBS dan telah diluluskan oleh Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri, Negeri Sembilan.

2.19. Pertimbangan Perakaunan Kritikal dan Sumber Utama Ketidakpastian Anggaran

2.19.1. Pertimbangan Perakaunan Kritikal

Tiada sebarang pertimbangan perakaunan kritikal yang mempunyai kesan ketara ke atas jumlah yang diiktiraf di dalam penyata kewangan.

2. DASAR-DASAR PERAKAUNAN (Sambungan)

2.19. Pertimbangan Perakaunan Kritikal dan Sumber Utama Ketidakpastian Anggaran (sambungan)

2.19.2. Sumber Utama Ketidakpastian Anggaran (sambungan)

Anggaran utama berkenaan masa hadapan, dan lain-lain sumber utama ketidakpastian anggaran pada tarikh pelaporan, yang mempunyai risiko ketara yang akan menyebabkan pelarasan penting terhadap nilai dibawa aset dan liabiliti di dalam tahun kewangan seterusnya adalah seperti berikut:

(i) *Elaun Rosot Nilai Belum Terima*

Majlis menilai pada setiap tarikh pelaporan sama ada terdapat sebarang bukti objektif bahawa aset kewangan terjejas. Untuk menentukan sama ada terdapat bukti objektif rosot nilai, Majlis menganggap faktor seperti ketidakmampuan bayar siberhutang dan keingkaran atau kelewatan pembayaran yang ketara. Jika terdapat bukti potensi hutang tak mampu dibayar, jumlah dan masa aliran tunai masa depan dianggarkan berdasarkan sejarah pengalaman kerugian untuk aset yang mempunyai ciri-ciri risiko kredit yang serupa.

(ii) *Perubahan Anggaran Jangka Hayat bagi Hartanah, Loji dan Peralatan, Hartanah Pelaburan serta Aset Tak Ketara*

Semua aset disusutnilaikan dan dilunaskan mengikut kaedah garis lurus sepanjang jangka hayat aset tersebut. Majlis menganggarkan jangka hayat aset-aset tersebut dalam tempoh masa 3 hingga 99 tahun. Perubahan dalam anggaran corak penggunaan aset dan pembangunan teknologi boleh memberi kesan kepada jangka hayat dan nilai sisa aset tersebut. Ini akan menyebabkan susutnilai dan pelunasan aset pada masa hadapan akan disemak semula.

(iii) *Penentuan Hartanah Pelaburan*

Jika sesuatu bahagian hartanah itu tidak boleh dijual atau dipajak secara berasingan dan sebahagian hartanah yang dipegang untuk mendapatkan sewa adalah melebihi 70% maka Majlis akan mengklasifikasikan sebagai hartanah pelaburan.

(iv) *Pengukuran Peruntukan*

Majlis sentiasa menggunakan anggaran terbaik sebagai asas untuk mengukur sesuatu peruntukan itu. Anggaran itu dibuat berdasarkan kepada pengalaman lalu, lain-lain petunjuk atau andaian, perkembangan terkini dan peristiwa masa hadapan yang munasabah dalam menentukan sesuatu peruntukan.

(v) *Pajakan Operasi*

Majlis mempunyai beberapa kontrak pajakan operasi di mana sebahagian besar daripada terma dan keadaan kontrak tidak memihak kepada Majlis di dalam menjadikan ianya sebagai pajakan kewangan.

2.20. Mengkontra Instrumen Kewangan

Aset kewangan dan liabiliti kewangan hanya dikontra jika, dan hanya jika, terdapat hak undang-undang mengkontrakannya dan terdapat tujuan untuk menyelesaikannya pada nilai bersih atau untuk merealisasikan aset dan menyelesaikan liabiliti secara serentak.

2. DASAR-DASAR PERAKAUNAN (Sambungan)

2.21. Pihak Berkaitan

Majlis menganggap pihak berkaitan sebagai orang atau entiti dengan keupayaan untuk mengenakan kawalan secara individu atau bersama, atau untuk melaksanakan pengaruh penting ke atas Majlis, atau sebaliknya. Kakitangan penting pihak pengurusan dianggap sebagai pihak berkaitan dan terdiri daripada Ahli-Ahli Majlis.

2.22. Pajakan

Pajakan kewangan (Sebagai penerima pajak)

Pajakan hartanah, loji dan peralatan adalah dikelaskan sebagai pajakan kewangan di mana sebahagian besar semua risiko dan manfaat bersampingan dengan pemilikan aset, tetapi bukan pemilikan yang sah di sisi undang-undang, dipindahkan kepada Majlis.

Majlis pada awalnya mengiktiraf hak penggunaan dan obligasinya di bawah pajakan kewangan sebagai aset dan liabiliti dalam penyata kedudukan kewangan pada amaun yang sama dengan nilai saksama aset yang dipajak atau, jika yang lebih rendah, nilai semasa bayaran pajakan minimum, ditentukan pada permulaan pajakan. Sebarang kos langsung awal ditambah kepada amaun yang diiktiraf sebagai aset.

Bayaran pajakan minimum adalah dibahagikan antara caj kewangan dan pengurangan liabiliti tertunggak dengan menggunakan kaedah faedah efektif. Caj kewangan adalah diperuntukkan pada setiap tempoh sepanjang tempoh pajakan untuk menghasilkan kadar faedah tempoh yang tetap ke atas baki liabiliti. Sewa luar jangka dikenakan sebagai perbelanjaan dalam tempoh di mana ia dilibatkan.

Dasar susutnilai bagi aset pajakan yang boleh disusutnilai adalah konsisten dengan aset yang boleh disusutnilai yang dimiliki. Jika tiada kepastian yang munasabah bahawa Majlis akan mendapat pemilikan menjelang akhir tempoh pajakan, aset pajakan disusutnilai sepenuhnya dalam jangka pajakan dan hayat bergunanya, yang mana lebih singkat. Pada setiap tarikh pelaporan, Majlis menilai sama ada aset pajakan di bawah pajakan kewangan telah dirosot nilai.

Pajakan operasi (Sebagai penerima pajak)

Pajakan dikelaskan sebagai pajakan operasi jika ia tidak memindah sebahagian besar semua risiko dan manfaat bersampingan dengan pemilikan aset. Pembayaran pajakan di bawah pajakan operasi adalah diiktiraf sebagai perbelanjaan atas asas garis lurus sepanjang tempoh pajakan.

Pajakan kewangan (Sebagai pemberi pajak)

Pajakan-pajakan di mana Majlis secara ketara mengekalkan segala risiko dan ganjaran pemilikan bagi aset tersebut diklasifikasikan sebagai pajakan-pajakan operasi. Kos-kos langsung awal yang ditanggung dalam perundingan satu pajakan operasi ditambah kepada nilai bawa bagi aset yang dipajak dan diiktiraf bagi tempoh pajakan tersebut atas dasar-dasar yang sama dengan pendapatan sewa. Dasar perakaunan bagi pendapatan sewa dibentang dalam Nota 2.2.2.

2.23. Kos Kewangan

Semua kos kewangan diiktiraf sebagai perbelanjaan dalam lebihan atau kurangan dalam tempoh ia terlibat.

2.24. Piawaian Dan Pindaan MPSAS

Tiada piawaian dan pindaan MPSAS yang telah berkuatkuasa di dalam tahun kewangan semasa yang akan memberi kesan ke atas penyata kewangan Majlis.

Tiada piawaian dan pindaan MPSAS yang telah dikeluarkan tetapi belum berkuatkuasa akan memberi kesan ke atas penyata kewangan masa hadapan Majlis.

Nota-nota kepada penyata kewangan (*sambungan*)

3. URUSNIAGA BUKAN PERTUKARAN BELUM TERIMA

	2021 RM	2020 RM
Akaun belum terima cukai taksiran	80,292,898	74,739,874
<i>Tolak</i> : Elaun rosot nilai	(21,701,735)	(19,813,405)
	58,591,163	54,926,469
Akaun belum terima sumbangan membantu kadar	1,293,097	1,568,398
	59,884,260	56,494,867

Butiran pergerakan akaun elaun rosot nilai adalah seperti berikut:

	2021 RM	2020 RM
Baki pada awal tahun	19,813,405	20,661,635
Tambahan tahun semasa	1,888,330	(848,230)
Baki pada akhir tahun	21,701,735	19,813,405

4. URUSNIAGA PERTUKARAN BELUM TERIMA

	2021 RM	2020 RM
Akaun belum terima sewaan	1,795,045	1,633,854
<i>Tolak</i> : Elaun rosot nilai	(769,574)	(757,376)
	1,025,471	876,478
Akaun belum terima sewaan letak kereta	5,545,530	2,804,601
<i>Tolak</i> : Elaun rosot nilai	(205,246)	-
	5,340,284	2,804,601
Akaun belum terima sewaan Projek Perumahan Rakyat	2,075,152	2,092,735
<i>Tolak</i> : Elaun rosot nilai	(1,082,719)	(947,344)
	992,433	1,145,391
Akaun belum terima senggaraan	1,402,145	1,398,443
<i>Tolak</i> : Elaun rosot nilai	(683,213)	(621,260)
	718,932	777,183
	8,077,120	5,603,653

4. URUSNIAGA PERTUKARAN BELUM TERIMA (SAMBUNGAN)

Analisa pengumuran urusan niaga pertukaran belum terima adalah seperti berikut:

	2021 RM	2020 RM
Tidak rosot atau melepasi tempoh kena dibayar	-	-
Melepasi tempoh kena dibayar 01 - 12 bulan tetapi tidak dirosot nilai	2,755,312	3,365,135
Melepasi tempoh kena dibayar 13 - 24 bulan tetapi tidak dirosot nilai	3,712,233	358,208
Melepasi tempoh kena dibayar 25 - 36 bulan tetapi tidak dirosot nilai	321,917	437,650
Melepasi tempoh kena dibayar 37 - 48 bulan tetapi tidak dirosot nilai	459,450	552,787
Melepasi tempoh kena dibayar 49 - 60 bulan tetapi tidak dirosot nilai	410,640	326,037
Melepasi tempoh kena dibayar 61 - 72 bulan tetapi tidak dirosot nilai	368,435	510,212
Melepasi tempoh kena dibayar 72 bulan tetapi tidak dirosot nilai	49,133	53,624
	8,077,120	5,603,653
Telah dirosot nilai	2,740,752	2,325,980
	10,817,872	7,929,633

Butiran pergerakan akaun elaun rosot nilai adalah seperti berikut:

	2021 RM	2020 RM
Baki pada awal tahun	2,325,980	2,929,600
Tambahan / (Pembalikan) tahun semasa	414,772	(603,620)
Baki pada akhir tahun	2,740,752	2,325,980

5. PELBAGAI AKAUN BELUM TERIMA, DEPOSIT DAN PENDAHULUAN

	Nota	2021 RM	2020 RM
Lain-lain akaun belum terima		2,195,364	2,195,364
<i>Tolak : Elaun rosot nilai</i>		(2,195,364)	(2,195,364)
		-	-
Pelbagai akaun belum terima		1,329,126	827,661
<i>Tolak : Elaun rosot nilai</i>		(96,256)	(5,020)
		1,232,870	822,641
Perbelanjaan terdahulu	(b)	164,538	439,940
Deposit	(c)	464,152	474,952
Kutipan agensi / luar		157,670	15,795
Faedah atas simpanan tetap terakru		148,690	188,428
Pinjaman kenderaan	(d)	279,627	124,400
Pinjaman komputer	(d)	158,470	142,531
Pinjaman pendidikan	(d)	2,730	7,436
Pendahuluan kakitangan		2,201	34,230
		2,610,948	2,250,353
		2021 RM	2020 RM
Dianalisa seperti berikut :			
Kurang daripada 12 bulan		113,994	82,830
Lebih daripada 12 bulan		2,496,954	2,167,523
		2,610,948	2,250,353
(a) Butiran pergerakan akaun elaun rosot nilai adalah seperti berikut:		2021 RM	2020 RM
Baki pada awal tahun		2,200,384	2,204,498
Tambahan / (Pembalikan) tahun semasa		91,236	(4,114)
Baki pada akhir tahun		2,291,620	2,200,384
(b) Perbelanjaan terdahulu terdiri daripada :			
Bayaran pendahuluan - Bangunan Sendayan		-	405,100
Bayaran pendahuluan - Pinjaman sewa beli		55,194	16,363
Bayaran bil air - Syarikat Air Negeri Sembilan		25,928	15,824
Bayaran bil elektrik - Tenaga Nasional Berhad		54,585	-
Bayaran bil pembentungan - Indah Water Konsortium		28,831	2,653
		164,538	439,940
(c) Deposit terdiri daripada :			
Deposit SAINS		459,352	459,472
Deposit TNB		200	10,880
Deposit sewa		4,600	4,600
		464,152	474,952
(d) Pinjaman-pinjaman ini diberikan kepada kakitangan Majlis dengan kadar faedah sebanyak 0% - 4% setahun, tidak bercagar dan dibayar maksima selama 9 tahun (108 bulan).			

6. SIMPANAN TETAP

	2021 RM	2020 RM
Bank perdagangan	86,000,000	43,000,000
Institusi kewangan	27,000,000	39,000,000
	<u>113,000,000</u>	<u>82,000,000</u>

Termasuk di dalam simpanan tetap dengan bank perdagangan adalah simpanan tetap berjumlah RM13,000,000 yang telah dicagarkan untuk mendapatkan kemudahan pembiayaan daripada pihak bank seperti yang dinyatakan pada nota 17.

7. WANG DI TANGAN DAN DI BANK

	2021 RM	2020 RM
Tunai di tangan	4,600	4,600
Wang di bank	10,723,902	11,155,351
	<u>10,728,502</u>	<u>11,159,951</u>

Termasuk di dalam wang di bank adalah Akaun Rizab Perkhidmatan Kewangan (*Finance Service Reserve Account*) berjumlah RM64,000 yang telah dicagarkan untuk mendapatkan kemudahan pembiayaan daripada pihak bank seperti yang dinyatakan pada nota 17.

Nota-nota kepada penyata kewangan (*sambungan*)

8. HARTANAH, LOJI DAN PERALATAN

8.1 TAHUN 2021	Nota	Tanah RM	Bangunan RM	Kenderaan RM	Jentera RM	Peralatan dan Kelengkapan RM	Aset Infrastruktur RM	JUMLAH RM
KOS								
Pada 1 Januari 2021		33,804,971	104,620,617	24,866,350	8,313,097	29,904,066	4,034,160,476	4,235,669,577
Tambahan dalam tahun		-	1,064,676	1,828,035	341,830	1,363,287	244,381,010	248,978,838
Pindahan ke hartanah pelaburan	9	-	(358,597)	-	-	-	-	(358,597)
Pindahan dari kerja dalam pelaksanaan	10	-	406,166	-	-	314,500	-	720,666
Pindahan dari aset tak ketara	11	-	-	-	-	3,300	-	3,300
Pelupusan dalam tahun		-	-	(703,177)	(504,299)	(97,026)	-	(1,304,502)
Hapuskira dalam tahun		-	-	-	(21,039)	(1,609,850)	-	(1,630,889)
Pelarasan		-	110,491	-	-	-	-	110,491
Pengklasifikasian semula		-	-	-	(17,500)	17,500	-	-
KOS PADA 31 DISEMBER 2021		33,804,971	105,843,353	25,991,208	8,112,089	29,895,777	4,278,541,486	4,482,188,884
SUSUTNILAI TERKUMPUL								
Pada 1 Januari 2021		666,767	12,380,750	20,711,575	5,690,563	16,407,616	594,780,624	650,637,895
Susutnilai tahun semasa		144,511	2,111,265	1,198,943	573,503	4,811,074	210,082,602	218,921,898
Pindahan dari hartanah pelaburan	9	-	84,860	-	-	-	-	84,860
Pindahan dari aset tak ketara	11	-	-	-	-	660	-	660
Pelupusan dalam tahun		-	-	(671,970)	(504,292)	(95,204)	-	(1,271,466)
Hapuskira dalam tahun		-	-	-	(21,025)	(1,608,137)	-	(1,629,162)
Pengklasifikasian semula		-	-	-	(17,499)	17,499	-	-
SUSUTNILAI TERKUMPUL PADA 31 DISEMBER 2021		811,278	14,576,875	21,238,548	5,721,250	19,533,508	804,863,226	866,744,685
AMAUN BAWAAN								
Pada 31 Disember 2021		32,993,693	91,266,478	4,752,660	2,390,839	10,362,269	3,473,678,260	3,615,444,199

Termasuk di dalam hartanah, loji dan peralatan adalah :

- (i) Bangunan dengan amaun bawaan bersih berjumlah RM33,745,190 telah didirikan di atas tanah yang bukan milik Majlis.
- (ii) Bangunan dengan amaun bawaan bersih berjumlah RM54,445,071 adalah merupakan bangunan yang dicagarkan bagi menjamin kemudahan yang diberikan oleh pihak bank seperti yang dinyatakan pada nota 17.
- (iii) Kenderaan dan Jentera adalah aset-aset yang telah dibeli dengan amaun bawaan bersih masing-masing berjumlah RM3,421,915 dan RM499,131 yang telah dibeli melalui pinjaman sewa beli.

Nota-nota kepada penyata kewangan (*sambungan*)

8. HARTANAH, LOJI DAN PERALATAN

8.2 TAHUN 2020	Nota	Tanah RM	Bangunan RM	Kenderaan RM	Jentera RM	Peralatan dan Kelengkapan RM	Aset Infrastruktur RM	JUMLAH RM
KOS								
Pada 1 Januari 2020		32,904,971	102,092,696	23,696,327	8,006,776	29,534,318	4,034,160,476	4,230,395,564
Tambahan dalam tahun		900,000	2,026,362	1,170,023	306,321	389,980	-	4,792,686
Pindahan dari kerja dalam pelaksanaan	10	-	501,559	-	-	-	-	501,559
Pelupusan dalam tahun		-	-	-	-	(20,232)	-	(20,232)
KOS PADA 31 DISEMBER 2020		33,804,971	104,620,617	24,866,350	8,313,097	29,904,066	4,034,160,476	4,235,669,577
SUSUTNILAI TERKUMPUL								
Pada 1 Januari 2020		522,257	10,304,795	19,172,679	5,046,799	12,467,679	396,917,072	444,431,281
Susutnilai tahun semasa		144,510	2,075,955	1,538,896	643,764	3,954,072	197,863,552	206,220,749
Pelupusan dalam tahun		-	-	-	-	(14,135)	-	(14,135)
SUSUTNILAI TERKUMPUL PADA 31 DISEMBER 2020		666,767	12,380,750	20,711,575	5,690,563	16,407,616	594,780,624	650,637,895
AMAUN BAWAAN								
Pada 31 Disember 2020		33,138,204	92,239,867	4,154,775	2,622,534	13,496,450	3,439,379,852	3,585,031,682

Termasuk di dalam hartanah, loji dan peralatan adalah :

- (i) Bangunan dengan amaun bawaan bersih berjumlah RM34,192,890 telah didirikan di atas tanah yang bukan milik Majlis.
- (ii) Bangunan dengan amaun bawaan bersih berjumlah RM55,518,322 adalah merupakan bangunan yang dicagarkan bagi menjamin kemudahan yang diberikan oleh pihak bank seperti yang dinyatakan pada nota 17.
- (iii) Kenderaan dan Jentera adalah aset-aset yang telah dibeli dengan amaun bawaan bersih masing-masing berjumlah RM3,226,300 dan RM918,792 yang telah dibeli melalui pinjaman sewa beli.

Nota-nota kepada penyata kewangan (*sambungan*)

9. HARTANAH PELABURAN

TANAH DAN BANGUNAN	Nota	2021 RM	2020 RM
KOS			
Baki pada awal tahun		395,912,222	393,608,213
Pindahan dari hartanah, loji dan peralatan	8	358,597	-
Pindahan dari kerja dalam pelaksanaan	10	-	1,845,684
Tambahan		3,749,218	497,746
Pelupusan		-	(39,421)
Baki pada akhir tahun		400,020,037	395,912,222
SUSUTNILAI TERKUMPUL			
Baki pada awal tahun		69,159,307	62,125,849
Tambahan		7,073,429	7,033,458
Pindahan ke hartanah, loji dan peralatan	8	(84,860)	-
Baki pada akhir tahun		76,147,876	69,159,307
AMAUN BAWAAN		323,872,161	326,752,915

(i) Termasuk di dalam hartanah pelaburan adalah bangunan dengan amaun bawaan bersih berjumlah RM170,000,755 (2020: RM169,991,018) telah didirikan di atas tanah yang bukan milik Majlis.

(ii) Termasuk juga di dalam hartanah pelaburan adalah bangunan dengan nilai amaun bawaan berjumlah RM9,032,036 yang telah dicagarkan untuk mendapatkan kemudahan pembiayaan daripada pihak bank seperti yang dinyatakan pada nota 17.

(iii) Hasil sewa daripada hartanah pelaburan adalah berjumlah RM3,505,935 (2020: RM2,934,846).

(iv) Belanja operasi langsung yang ketara yang timbul daripada hartanah pelaburan adalah berjumlah RM6,839,546 (2020: RM5,562,593).

Pada pendapat Ahli-Ahli Majlis, nilai saksama hartanah pelaburan adalah melebihi nilai dibawa yang dilaporkan.

10. KERJA DALAM PELAKSANAAN

	Nota	2021 RM	2020 RM
Baki pada awal tahun		1,228,358	344,583
Tambahan		2,767,454	3,231,018
Pindahan ke hartanah loji dan peralatan	8	(720,666)	(501,559)
Pindahan ke hartanah pelaburan	9	-	(1,845,684)
Baki pada akhir tahun		3,275,146	1,228,358

Nota-nota kepada penyata kewangan (sambungan)

11. **ASET TAK KETARA**

11.1 TAHUN 2021

	Nota	Perisian komputer	Perisian komputer dalam pelaksanaan	JUMLAH
		RM	RM	RM
KOS				
Pada 1 Januari 2021		6,834,007	485,320	7,319,327
Tambahan dalam tahun		555,590	664,737	1,220,327
Pindahan		714,120	(714,120)	-
Pindahan ke hartanah, loji dan peralatan	8	(3,300)	-	(3,300)
KOS PADA 31 DISEMBER 2021		8,100,417	435,937	8,536,354
PELUNASAN TERKUMPUL				
Pada 1 Januari 2021		5,489,500	-	5,489,500
Pelunasan tahun semasa		710,082	-	710,082
Pindahan ke hartanah, loji dan peralatan	8	(660)	-	(660)
PELUNASAN TERKUMPUL PADA 31 DISEMBER 2021		6,198,922	-	6,198,922
AMAUN BAWAAN				
Pada 31 Disember 2021		1,901,495	435,937	2,337,432

11.2 TAHUN 2020

		Perisian komputer	Perisian komputer dalam pelaksanaan	JUMLAH
		RM	RM	RM
KOS				
Pada 1 Januari 2020		6,653,567	242,615	6,896,182
Tambahan dalam tahun		180,440	242,705	423,145
KOS PADA 31 DISEMBER 2020		6,834,007	485,320	7,319,327
PELUNASAN TERKUMPUL				
Pada 1 Januari 2020		4,900,677	-	4,900,677
Pelunasan tahun semasa		588,823	-	588,823
PELUNASAN TERKUMPUL PADA 31 DISEMBER 2020		5,489,500	-	5,489,500
AMAUN BAWAAN				
Pada 31 Disember 2020		1,344,507	485,320	1,829,827

12. PELBAGAI AKAUN BELUM BAYAR DAN PERBELANJAAN TERAKRU

	Nota	2021 RM	2020 RM
Pelbagai akaun belum bayar	(a)	19,782,718	8,534,340
Deposit	(b)	22,334,627	20,526,767
Wang amanah		899,239	692,432
Kutipan agensi / luar		40,984	64,417
Pelbagai terimaan terdahulu	(c)	4,097,740	3,098,823
Wang amanah perkuburan	(d)	14,617,654	15,042,653
		<u>61,772,962</u>	<u>47,959,432</u>

(a) Pelbagai akaun belum bayar terdiri daripada :

Akaun cek bayaran terbatal		78,978	242,897
Lain-lain sipiutang	(i)	19,641,200	7,668,532
Peruntukan bayaran audit		62,540	85,000
Utiliti terakru		-	537,911
		<u>19,782,718</u>	<u>8,534,340</u>

(i) Termasuk di dalam lain-lain sipiutang adalah jumlah terhutang bagi perkhidmatan pembersihan dan pungutan sampah berjumlah RM14,414,096 (2020: RM3,437,993).

(b) Deposit diterima adalah terdiri daripada penyewa, pihak pemaju dan wang jaminan pelaksanaan masing-masing berjumlah RM1,697,280, RM13,304,885 dan RM7,332,462 (2020: RM1,519,196, RM11,517,019 dan RM7,490,552).

(c) Pelbagai terimaan terdahulu terdiri daripada:

Cukai taksiran	3,720,323	2,899,037
Sewa dan senggara Pasar	152,843	147,245
Sewa dan senggara Gerai	46,259	24,615
Sewa dan senggara Projek Perumahan Rakyat	43,139	15,929
Sewa Terminal One	7,276	7,426
Sewa lain-lain	7,900	4,571
Sewa tapak letak kereta	120,000	-
	<u>4,097,740</u>	<u>3,098,823</u>

(d) Wang Amanah Perkuburan adalah merupakan sumbangan yang diterima daripada pemaju bagi membiayai kerja-kerja mewujudkan tapak perkuburan, kerja-kerja membina dan menaiktaraf tapak perkuburan dan membiayai perbelanjaan pentadbiran dan pengurusan tanah perkuburan ini.

13. GERAN TERTUNDA

	2021 RM	2020 RM
Baki pada awal tahun	4,143,543	4,989,632
Terimaan geran tahun semasa	12,165,579	8,706,463
Tolak : Pelunasan	(9,562,348)	(9,552,552)
Baki pada akhir tahun	<u>6,746,774</u>	<u>4,143,543</u>

Geran tertunda ini adalah merujuk kepada geran yang diterima daripada pihak Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri bagi melaksanakan beberapa projek seperti menyelenggara jalan, projek landskap dan lain-lain. Geran ini akan dilunaskan apabila obligasi terhadap geran tersebut telah dipenuhi. Jumlah yang dilunaskan di dalam lebihan atau kurangan bersamaan dengan pengurangan di dalam geran tertunda.

14. PERUNTUKAN

14.1 TAHUN 2021

	Tuntutan Undang- Undang	Peruntukan Lain-Lain	Jumlah
	RM	RM	RM
Pada 1 Januari 2021	521,034	3,814,886	4,335,920
Timbul dalam tahun kewangan	12,000	42,007	54,007
Pembayaran dalam tahun kewangan	-	(680,457)	(680,457)
(Terlebih) / Terkurang peruntuk	(230,445)	110,491	(119,954)
Pada 31 Disember 2021	302,589	3,286,927	3,589,516

14.2 TAHUN 2020

	Tuntutan Undang- Undang	Peruntukan Lain-Lain	Jumlah
	RM	RM	RM
Pada 1 Januari 2020	528,034	2,504,383	3,032,417
Timbul dalam tahun kewangan	-	3,244,920	3,244,920
Pembayaran dalam tahun kewangan	-	(1,934,417)	(1,934,417)
Terlebih peruntuk	(7,000)	-	(7,000)
Pada 31 Disember 2020	521,034	3,814,886	4,335,920

Tuntutan Undang-Undang

Di dalam tahun semasa Majlis telah membuat peruntukan ke atas tuntutan undang-undang yang dibuat oleh orang awam. Pada tarikh laporan ini, Majlis dalam proses rundingan untuk penyelesaian dengan plaintif. Peruntukan dibuat berdasarkan anggaran Majlis dalam pertimbangan penyelesaian.

Peruntukan lain-lain

Peruntukan lain-lain adalah merujuk kepada peruntukan baki yang perlu dibayar kepada kontraktor Majlis bagi menyiapkan Wisma MBS. Bangunan ini telah memperolehi Sijil Perakuan Siap (*Certificate of Practical Completion*) dan sedia untuk digunakan. Di dalam tahun semasa jumlah tunggakan ini telah diselesaikan sepenuhnya.

Termasuk juga di dalam peruntukan lain-lain adalah peruntukan bayaran yuran *tipping* Tapak Pelupusan Sanitari Bersepadu (SMART) Ladang Tanah Merah.

15. PERUNTUKAN MANFAAT KAKITANGAN

	2021 RM	2020 RM
Gantian Cuti Rehat		
Baki pada awal tahun	1,944,037	1,294,530
Tambahan	976,884	1,156,664
Pembayaran	(283,976)	(672,220)
Terkurang peruntuk	117,387	165,063
Baki pada akhir tahun	2,754,332	1,944,037
Ganjaran Pekerja Kontrak		
Baki pada awal tahun	212,035	312,308
Tambahan	116,117	212,035
Pembayaran	(278,322)	(356,046)
Terkurang peruntuk	66,287	43,738
	116,117	212,035
	2,870,449	2,156,072
Peruntukan manfaat kakitangan dianalisa seperti berikut:		
Kurang daripada 12 bulan	296,512	374,425
Lebih daripada 12 bulan	2,573,937	1,781,647
	2,870,449	2,156,072

16. PINJAMAN SEWA BELI

	2021 RM	2020 RM
Analisa sewa beli		
Bayaran balik dalam tempoh 12 bulan	1,239,636	1,401,002
Bayaran balik melebihi tempoh 12 bulan	1,517,169	1,812,917
	2,756,805	3,213,919
Tolak : Keuntungan tertunda	(198,655)	(222,048)
	2,558,150	2,991,871
Pinjaman sewa beli dianalisa seperti berikut:		
Matang dalam tempoh 12 bulan	1,142,624	1,276,705
Matang selepas tempoh 12 bulan	1,415,526	1,715,166
	2,558,150	2,991,871
Pinjaman sewa beli adalah terdiri daripada :-		
(i) Pinjaman Maybank Islamic Berhad	2,324,828	2,520,025
Tujuan : Pembelian Kenderaan		
Jumlah : RM5,981,485.24		
Kadar Keuntungan Efektif : 2.48% - 3.25%		
Tempoh Bayaran Balik : 60 bulan		
Cagaran : Hakmilik dituntut oleh Bank.		
(ii) Pinjaman Maybank Islamic Berhad	233,322	435,009
Tujuan : Pembiayaan lif dan jentera		
Jumlah : RM953,055.00		
Kadar Keuntungan Efektif : 3.2%		
Tempoh Bayaran Balik : 60 bulan		
Cagaran : Hakmilik dituntut oleh Bank.		
(iii) Pinjaman CIMB Bank Berhad	-	36,837
Tujuan : Pembiayaan Kenderaan dan Jentera		
Jumlah : RM371,218.93		
Kadar Keuntungan Efektif : 2.91%		
Tempoh Bayaran Balik : 60 bulan		
Cagaran : Hakmilik dituntut oleh Bank.		
	2,558,150	2,991,871

Nota-nota kepada penyata kewangan (sambungan)

17. PINJAMAN

	2021 RM	2020 RM
Analisa pinjaman		
Bayaran balik dalam tempoh 12 bulan	6,208,551	5,880,809
Bayaran balik melebihi tempoh 12 bulan	148,686,965	150,702,700
	154,895,516	156,583,509
Tolak : Keuntungan tertunda	(95,355,278)	(96,296,313)
Kos transaksi belum dilunaskan	(27,143)	-
	59,513,095	60,287,196
Pinjaman dianalisa seperti berikut:		
Matang dalam tempoh 12 bulan	4,064,371	3,457,206
Matang selepas tempoh 12 bulan	55,448,724	56,829,990
	59,513,095	60,287,196
Pinjaman-pinjaman adalah terdiri daripada :-		
Pinjaman Bank Berlesen		
(i) Tujuan : Membiayai Premis Perniagaan Pusat Perdagangan Paroi	3,499,169	3,672,603
Jumlah : RM4,400,000		
Kadar Keuntungan Efektif : 3.30%		
Tempoh Bayaran Balik : 20 tahun (1.10.2016 - 30.09.2036)		
Cagaran : Hakmilik dituntut oleh Bank		
Simpanan tetap - RM5,000,000		
(ii) Tujuan : Membiayai Bangunan Wisma MBS	32,431,133	34,628,889
Jumlah : RM39,600,000		
Kadar Keuntungan Efektif : 3.61%		
Tempoh Bayaran Balik : 16 tahun (1.04.2017 - 30.04.2033)		
Cagaran : Hakmilik dituntut oleh Bank		
Simpanan tetap - RM5,000,000		
(iii) Tujuan : Membiayai Ubahsuai Bangunan Wisma MBS	15,562,428	16,531,474
Jumlah : RM18,000,000		
Kadar Keuntungan Efektif : 3.62%		
Tempoh Bayaran Balik : 16 tahun (1.06.2018 - 31.05.2034)		
Cagaran : Hakmilik dituntut oleh Bank		
(iv) Tujuan : Membiayai 2 unit rumah kedai di Nilai Impian	1,887,581	1,983,148
Jumlah : RM2,294,988		
Kadar Keuntungan Efektif : 3.30%		
Tempoh Bayaran Balik : 20 tahun (15.08.2016 - 14.08.2036)		
Cagaran : Hakmilik dituntut oleh Bank		
Simpanan tetap - RM3,000,000		
(v) Tujuan : Membiayai 2 unit Kedai Pejabat di Bandar Baru Sendayan	2,722,859	-
Jumlah : RM3,000,000		
Kadar Keuntungan Efektif : 2.10%		
Tempoh Bayaran Balik : 7 tahun (12.05.2021 - 11.05.2028)		
Cagaran : Hakmilik dituntut oleh Bank		
Akaun Rizab Perkhidmatan Kewangan - RM64,000		
Baki hantar hadapan	56,103,170	56,816,114

Nota-nota kepada penyata kewangan (sambungan)

17. PINJAMAN (SAMBUNGAN)

	2021 RM	2020 RM
Baki bawa hadapan	56,103,170	56,816,114
Pinjaman Kerajaan Negeri		
(i) Tujuan : Membiayai Pembinaan Pasar Besar Seremban (1974)	1,172,109	1,223,182
Jumlah : RM 2,713,400.88		
Kadar Keuntungan Efektif : 4%		
Tempoh Bayaran Balik : 28 tahun (1.1.2011 - 31.1.2039)		
Cagaran : Tiada		
(ii) Tujuan : Membiayai Pembinaan Rumah Pangsa Lobak	2,237,816	2,247,900
Jumlah : RM6,750,000		
Kadar Keuntungan Efektif : 4%		
Tempoh Bayaran Balik : 68 tahun (1.1.2012 - 31.1.2080)		
Cagaran : Tiada		
	<u>59,513,095</u>	<u>60,287,196</u>

18. URUSNIAGA BUKAN PERTUKARAN

	2021 RM	2020 RM
Cukai taksiran	136,449,038	130,700,346
Geran kerajaan dan sumbangan awam	112,373,402	127,264,609
Serahan aset infrastruktur	244,381,010	-
Lesen, bayaran pendaftaran dan permit	10,250,353	10,334,246
Sumbangan membantu kadar	3,841,771	4,313,826
Notis dan denda	8,409,451	7,426,882
Sumbangan dan terimaan ganti tempatan	623,042	125,224
	<u>516,328,067</u>	<u>280,165,133</u>

19. URUSNIAGA PERTUKARAN

	2021 RM	2020 RM
Perkhidmatan dan bayaran perkhidmatan	15,403,748	12,173,044
Sewaan	4,339,704	3,494,780
Faedah	2,646,147	3,073,981
Perolehan dari jualan barang	1,457,157	1,198,761
	<u>23,846,756</u>	<u>19,940,566</u>

Nota-nota kepada penyata kewangan (*sambungan*)

20. LAIN-LAIN TERIMAAN

	2021 RM	2020 RM
Pulangan balik perbelanjaan	417,677	210,684
Lain-lain terimaan	1,178,598	1,200,176
Hutang ragu baikpulih	-	1,455,965
	<u>1,596,275</u>	<u>2,866,825</u>

21. PERBELANJAAN PERJALANAN DAN SARA HIDUP

	2021 RM	2020 RM
Makanan dan minuman	1,136	2,289
Penginapan	133,568	64,120
Elaun perjalanan, bayaran tambang bas dan teksi	401,579	440,526
Bayaran-bayaran lain	17,516	20,302
	<u>553,799</u>	<u>527,237</u>

22. UTILITI

	2021 RM	2020 RM
Elektrik	12,655,460	14,130,402
Air	1,542,865	1,551,790
Telefon	1,412,306	1,537,416
Pos	429,495	453,535
Pembentungan	169,505	103,914
	<u>16,209,631</u>	<u>17,777,057</u>

23. SEWAAN

	2021 RM	2020 RM
Sewaan bangunan pejabat	25,140	22,190
Sewaan alat kelengkapan elektronik yang lain	284,504	258,621
Sewaan pelbagai alat kelengkapan penyiaran	20,950	4,800
Sewaan jentera lain-lain	48,460	45,780
Bayaran sewaan lain-lain	92,826	83,116
	<u>471,880</u>	<u>414,507</u>

24. BEKALAN BAHAN-BAHAN MENTAH

	2021 RM	2020 RM
Alat-alat ganti	1,788,506	2,053,008
Petroleum dan bahan-bahan pembakar	752,083	700,555
Bekalan pertanian	170,581	226,191
Kimia dan bahan-bahan kimia	417,272	354,257
Logam	137,877	183,803
Getah dan barang-barang buatan getah	100,626	137,274
Kayu dan keluaran kayu	23,676	31,274
	<u>3,390,621</u>	<u>3,686,362</u>

25. BEKALAN DAN BAHAN-BAHAN LAIN

	2021 RM	2020 RM
Bekalan pejabat	549,469	781,856
Bekalan tenunan dan barang-barang pakaian	683,613	751,349
Bekalan am	402,255	699,492
Bekalan riadah	6,970	32,188
Bekalan dan bahan penyelidikan yang lain	-	1,794
	<u>1,642,307</u>	<u>2,266,679</u>

26. PENYELENGGARAAN DAN PEMBAIKAN KECIL

	2021 RM	2020 RM
Penyelenggaraan kemudahan	96,823,776	110,140,125
Penyelenggaraan bangunan termasuk lif dan alat keselamatan	7,542,386	5,640,239
Penyelenggaraan alat kelengkapan pejabat, perabot dan kelengkapan	159,248	17,110
Penyelenggaraan kenderaan dan jentera	302,311	312,042
Penyelenggaraan alat kelengkapan elektronik	644,265	997,266
Penyelenggaraan alat kelengkapan elektrik	439,375	459,176
Penyelenggaraan alat-alat lain	130,033	283,413
	<u>106,041,394</u>	<u>117,849,371</u>

27. PERKHIDMATAN IKHTISAS DAN HOSPITALITI

	Nota	2021 RM	2020 RM
Perkhidmatan yang dibeli	(a)	59,454,580	59,014,528
Bayaran kepada pekerja sementara dan sambilan		12,088,205	14,113,719
Keraian, hospitaliti dan honorarium		669,745	1,216,649
Perkhidmatan percetakan dan menjilid		719,117	836,667
		<u>72,931,647</u>	<u>75,181,563</u>

(a) Perkhidmatan yang dibeli terdiri daripada :

Perkhidmatan yang lain	35,162	1,212,476
Perkhidmatan perubatan	546,764	734,685
Perkhidmatan latihan kakitangan	55,706	177,225
Perkhidmatan perlindungan dan keselamatan	3,515,196	2,704,954
Perkhidmatan arkitek	27,000	105,805
Perkhidmatan persediaan makanan	296,101	412,619
Perkhidmatan jurutera	29,000	52,153
Perkhidmatan pengiklanan	254,926	251,192
Perkhidmatan jurukur	87,556	59,370
Perkhidmatan perundangan	253,694	142,134
Perkhidmatan komisen bank dan agen kutipan	837,027	822,763
Perkhidmatan perakaunan dan auditan	41,915	85,084
Perkhidmatan penilaian dan pengurusan harta	21,552	26,486
Perkhidmatan penyelenggaraan pangsapuri	11,428	11,961
Perkhidmatan fotografi, blue printing dan mikrofilem	22,160	17,854
Perkhidmatan pembersihan dan pungutan sampah	43,827,227	44,710,656
Perkhidmatan kawalan serangga dan ternakan liar	259,851	231,398
Perkhidmatan landskap	9,196,636	7,093,332
Perkhidmatan komputer dan proses data	110,723	150,906
Perkhidmatan pakarunding perniagaan	22,211	9,540
Perkhidmatan penterjemahan dan penaksiran	2,440	1,935
Perkhidmatan dobi	305	-
	<u>59,454,580</u>	<u>59,014,528</u>

28. PEMBERIAN DALAM NEGERI

	2021 RM	2020 RM
Pemberian kepada Kelab Sukan	240,000	165,700
Pemberian kepada Lain-lain Persatuan	189,194	10,000
Bantuan kematian	12,000	9,000
	<u>441,194</u>	<u>184,700</u>

Nota-nota kepada penyata kewangan (sambungan)

29. TUNTUTAN INSURANS DAN PAMPASAN

	2021 RM	2020 RM
Individu	53,840	84

30. FAEDAH

	2021 RM	2020 RM
Faedah yang dibayar atas pinjaman	2,244,997	2,599,491
Pembalikan masa kini	176,373	157,028
	<u>2,421,370</u>	<u>2,756,519</u>

31. PELBAGAI PERBELANJAAN

	2021 RM	2020 RM
Pelbagai termasuk premium insuran, komisen bank	683,071	622,161
Cukai, cukai tanah dan duti setem	161,070	160,567
Bayaran lain yang tidak dijeniskan	117,181	63,945
Kerugian jualan aset	6,267	6,076
Cukai barang dan perkhidmatan (GST) terlebih tuntut	-	1,779,247
Hutang lapuk	807,040	1,743,427
Elaun rosot nilai	2,394,338	-
	<u>4,168,967</u>	<u>4,375,423</u>

32. PERBELANJAAN PEMBANGUNAN

	2021 RM	2020 RM
Pembaikan bangunan	149,418	23,230
Kemudahan runtuh tanah/cerun	345,000	950,970
Kemudahan bekalan elektrik	101,626	465,813
Kemudahan talian pengairan	73,830	90,972
Kemudahan riadah dan taman	180,852	-
Kemudahan lain-lain	344,676	-
Pengurusan pengkalan data	108,539	79,871
Perisian komputer	64,524	5,000
	<u>1,368,465</u>	<u>1,615,856</u>

33. INSTRUMEN KEWANGAN - DASAR PENGURUSAN RISIKO

Objektif dan polisi risiko pengurusan kewangan

Dasar pengurusan risiko kewangan Majlis bertujuan untuk memastikan bahawa terdapatnya sumber kewangan yang mencukupi untuk menguruskan risiko kredit, risiko pasaran dan risiko kecairan. Majlis beroperasi di bawah garis panduan yang telah ditetapkan dengan jelas yang diluluskan oleh Majlis dan dasar Majlis adalah untuk tidak melibatkan Majlis dalam urusan spekulatif.

Risiko kredit

Risiko kredit atau risiko pihak ketiga gagal membayar, dikawal dengan tatacara kelulusan kredit, had dan pengawasan yang ketat. Risiko kredit diminimumkan dengan mengehadkan kerjasama Majlis dengan rakan perniagaan yang mempunyai kepercayaan kredit yang tinggi. Belum terima dipantau secara berterusan melalui tatacara pelaporan pengurusan Majlis.

Majlis tidak mempunyai pendedahan yang besar terhadap mana-mana pelanggan individu atau pihak ketiga mahupun sebarang penumpuan besar bagi risiko kredit yang berkaitan dengan sebarang instrumen kewangan selain yang dinyatakan secara berasingan di dalam nota yang berkaitan.

Belum Terima

Belum terima adalah jumlah yang terhutang oleh pihak yang berurusan dengan Majlis dan ditunjukkan selepas ditolak elauan rosot nilai terkumpul. Secara umumnya, belum terima Majlis sebahagian besarnya wujud disebabkan oleh cukai taksiran yang dikenakan oleh Majlis berdasarkan kepada Peruntukan Akta Kerajaan Tempatan 1976. Oleh itu, Majlis tidak membuat penilaian kredit ke atas belum terima cukai taksirannya. Walau bagaimanapun, Majlis sentiasa memantau pendedahan kepada risiko kredit. Tiada perubahan ketara dalam pendedahan kepada risiko kredit dan objektif, dasar dan prosesnya untuk mengurus dan mengukur risiko pada tempoh pelaporan. Strategi Majlis di dalam menguruskan risiko kreditnya adalah dengan mengadakan lebih banyak kempen kesedaran membayar cukai, menyediakan pelbagai platform pembayaran dan lain-lain lagi.

Pendedahan maksimum Majlis terhadap risiko kredit diwakili oleh nilai dibawa bagi setiap aset kewangan dalam penyata kedudukan kewangan. Majlis tidak mempunyai tumpuan risiko kredit yang ketara.

Tunai dan Kesetaraan Tunai

Majlis mengehadkan pendedahannya kepada risiko kredit dengan melabur tunai dan kesetaraan tunai dengan hanya institusi kewangan yang bereputasi baik dan mempunyai penarafan kredit yang kukuh serta dalam garis panduan tertentu yang ditetapkan selaras dengan dasar pelaburan yang diluluskan. Oleh itu, Majlis tidak menganggap terdapat sebarang pendedahan yang ketara kepada risiko kredit.

33. INSTRUMEN KEWANGAN - DASAR PENGURUSAN RISIKO (SAMBUNGAN)

Risiko pasaran

Risiko kadar faedah

Risiko pasaran adalah risiko perubahan harga pasaran seperti kadar faedah, yang mempengaruhi pendapatan Majlis atau nilai pegangan instrumen kewangannya. Objektif pengurusan risiko pasaran adalah untuk mengurus dan mengawal pendedahan risiko pasaran dalam parameter yang boleh diterima, sambil mengoptimumkan pulangan atas risiko. Kadar faedah purata wajar dan profil matang instrumen-instrumen kewangan Majlis pada 31 Disember 2021 adalah seperti berikut:

	Kadar Faedah Purata Wajaran %	2021 RM	2020 RM
<u>Instrumen kadar faedah tetap</u>			
Aset kewangan	2%	113,000,000	82,000,000
Liabiliti kewangan	6%	2,558,150	2,991,871
		<u>115,558,150</u>	<u>84,991,871</u>
<u>Instrumen kadar faedah terapung</u>			
Liabiliti kewangan		<u>59,513,095</u>	<u>60,287,196</u>

Analisis kepekaan kadar faedah tetap

Majlis tidak mengkategorikan sebarang aset kewangan yang mempunyai kadar faedah tetap pada nilai saksama melalui lebihan atau kurangan. Oleh itu, tiada kesan kadar faedah ke atas penyata prestasi kewangan.

Analisis kepekaan kadar faedah terapung

Pada tarikh pelaporan, jika kadar faedah meningkat sebanyak 100 Mata Asas, maka lebihan Majlis akan menurun sebanyak kira-kira RM5,900,000 (2020: kurangan Majlis meningkat sebanyak kira-kira RM6,000,000). Ia akan mempunyai kesan sebaliknya jika terdapat penurunan pada kadar faedah 100 Mata Asas ke atas lebihan Majlis dengan andaian tiada perubahan kepada pembolehubah yang lain.

33. INSTRUMEN KEWANGAN - DASAR PENGURUSAN RISIKO (SAMBUNGAN)

Risiko kecairan

Risiko kecairan adalah risiko bahawa Majlis akan menghadapi kesukaran dalam memenuhi kewajipan kewangan oleh kerana kekurangan dana. Pendedahan Majlis kepada risiko kecairan wujud daripada perbezaan dalam kematangan aset kewangan dan liabiliti kewangan. Jadual di bawah menunjukkan profil kematangan liabiliti Majlis pada tarikh laporan berdasarkan obligasi pembayaran semula tanpa diskaun kontrak.

	Dalam tempoh setahun RM	Lebih tempoh setahun RM	Jumlah RM
Pada 31 Disember 2021			
Pelbagai akaun belum bayar dan perbelanjaan terakru	61,772,962	-	61,772,962
Pinjaman sewa beli	1,239,636	1,517,169	2,756,805
Pinjaman	6,208,551	148,686,965	154,895,516
	<u>69,221,149</u>	<u>150,204,134</u>	<u>219,425,283</u>
	Dalam tempoh setahun RM	Lebih tempoh setahun RM	Jumlah RM
Pada 31 Disember 2020			
Pelbagai akaun belum bayar dan perbelanjaan terakru	47,959,432	-	47,959,432
Pinjaman sewa beli	1,401,002	1,812,917	3,213,919
Pinjaman	5,880,809	150,702,700	156,583,509
	<u>55,241,243</u>	<u>152,515,617</u>	<u>207,756,860</u>

Majlis mengurus risiko kecairan dan aliran tunai dengan memastikan tunai yang mencukupi dan menyediakan dana yang cukup bagi memenuhi komitmen daripada perbelanjaan operasi dan liabiliti kewangan.

Pengurusan risiko modal

Objektif utama pengurusan risiko modal Majlis adalah untuk memastikan terdapat tunai yang mencukupi bagi menyokong keperluan pembiayaan Majlis termasuk perbelanjaan modal serta memastikan bahawa Majlis kekal kukuh dari segi kewangan. Majlis sentiasa memantau aliran tunainya bagi memastikan setiap komitmen Majlis dapat dipenuhi apabila sampai masanya.

33. INSTRUMEN KEWANGAN - DASAR PENGURUSAN RISIKO (SAMBUNGAN)

Nilai saksama

Nilai saksama aset dan liabiliti kewangan adalah amaun di mana instrumen itu boleh ditukar dalam urusan niaga semasa antara pihak yang berminat, selain daripada penjualan paksa atau pembubaran. Nilai saksama aset kewangan dan liabiliti kewangan menyamai nilai dibawahnya kerana ia mempunyai tempoh matang yang pendek kecuali pinjaman di mana nilai saksamanya ditentukan menggunakan peringkat 3 iaitu berdasarkan kepada aliran tunai yang didiskaunkan.

Hierarki Nilai Saksama

Peringkat 1 : Harga di pasaran aktif untuk aset atau liabiliti yang serupa.

Peringkat 2 : Input selain daripada harga di pasaran aktif dalam Peringkat 1 yang dapat diperhatikan secara langsung atau tidak.

Peringkat 3 : Input yang tidak dapat diperhatikan.

Tiada pertukaran antara tahap hierarki nilai saksama pada tarikh peristiwa atau perubahan keadaan yang menyebabkan pemindahan tersebut.

34. KAKITANGAN PENTING PIHAK PENGURUSAN

Kakitangan penting pihak pengurusan adalah mereka yang mempunyai kuasa dan tanggungjawab untuk perancangan, arahan dan kawalan ke atas aktiviti-aktiviti Majlis sama ada secara langsung atau tidak langsung. Kakitangan penting hanya terdiri oleh Ahli-Ahli Majlis sahaja di mana pembayaran yang dibuat kepada mereka adalah seperti berikut:

	2021	2020
Jumlah kakitangan penting pihak pengurusan	25	25
	2021 RM	2020 RM
Jumlah ganjaran	945,063	483,704

35. KOMITMEN MODAL

	2021 RM	2020 RM
Pembinaan Kompleks Komuniti Ampangan	3,143,521	-
Pembinaan Dewan Komuniti Taman Coral Heights	1,165,016	2,361,627
Pembinaan Dewan Terbuka Taman Desa Kiara	607,500	-
Pembinaan 22 unit gerai di Tapak Penjaja Setempat Coral Heights	400,000	-
Perisian dalam pelaksanaan	132,256	442,500
Pembinaan tandas awam Dataran Nilai	-	21,007
Pembelian 2 unit kedai Bandar Sri Sendayan	-	4,051,000
	5,448,293	6,876,134

36. NOTA BAGI PENYATA PERBANDINGAN BAJET DAN SEBENAR

Bajet Majlis telah diluluskan dan dibentangkan atas asas tunai bagi tempoh kewangan dari 1 Januari 2021 sehingga 31 Disember 2021. Jumlah bajet ini telah dibentangkan dalam Mesyuarat Khas Belanjawan MBS pada 28 Oktober 2020. Bajet asal telah diluluskan oleh Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri, Negeri Sembilan pada 9 Disember 2020. Peruntukan tambahan telah dibuat kepada bajet yang telah diluluskan mengikut kelulusan khusus daripada pihak berkuasa yang berkenaan. Peruntukan tambahan ini telah dimasukkan ke dalam bajet asal oleh Majlis setelah menerima kelulusan daripada Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri. Pada tahun 2021, Majlis mencatatkan peruntukan tambahan berjumlah RM167,000. Ringkasan peruntukan tambahan di antaranya adalah seperti di bawah :

- (i) Pembayaran kenaikan elaun tetap Datuk Bandar dan Ahli Majlis bagi bulan April sehingga Disember 2021. Peruntukan tambahan berjumlah RM151,000.
- (ii) Bayaran elaun khas secara *one-off* kepada 2 orang Ahli Majlis yang menjadi panel penemuduga jawatan kosong MBS berjumlah RM3,300.
- (iii) Pewujudan kepala peruntukan bagi bayaran sewaan pajakan tanah tapak letak kereta di Seremban Gateway berjumlah RM1,000.
- (iv) Pembelian kabinet besi berpaling 4 tingkat untuk Unit Perolehan berjumlah RM3,000.
- (v) Pembelian peralatan kerja Unit Bengkel iaitu satu unit *operated grease kit* berjumlah RM3,700.
- (vi) Menyediakan sebahagian peruntukan bagi bayaran kepada Syarikat atau Agen Hartanah Berdaftar untuk urusan mendapatkan penyewa di bangunan milik MBS berjumlah RM4,000.
- (vii) Mewujudkan kepala peruntukan bagi bencana alam berjumlah RM1,000.

Belanjawan dan penyata kewangan Majlis disediakan dengan menggunakan asas yang berlainan daripada penyata kewangan. Penyata kewangan disediakan pada asas akrual menggunakan klasifikasi berdasarkan jenis perbelanjaan di dalam penyata prestasi kewangan, manakala bajet disediakan pada asas tunai. Jumlah dalam penyata kewangan ini telah disusun semula dari asas akrual kepada asas tunai dan dikelaskan semula dengan pembentangan berada pada asas yang sama sepertimana bajet yang telah diluluskan. Perbandingan jumlah bajet dan sebenar, yang disediakan secara perbandingan dengan bajet yang diluluskan, kemudiannya dibentangkan di dalam penyata perbandingan bajet dan sebenar. Selain perbezaan asas ini, pelarasan kepada jumlah dalam penyata kewangan juga dibuat untuk perbezaan dalam format dan klasifikasi yang diterima pakai bagi pembentangan penyata kewangan dan bajet yang diluluskan.

Perbezaan masa wujud apabila tempoh bajet disediakan berbeza daripada tempoh kewangan penyata kewangan ini disediakan.

Perbezaan entiti wujud apabila bajet tidak mengambilkira program-program atau aktiviti-aktiviti yang tidak direkodkan di dalam penyata kewangan ini.

Penyesuaian antara jumlah sebenar seperti yang dinyatakan di dalam penyata perbandingan bajet dan sebenar dan jumlah sebenar dalam penyata aliran tunai bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2021 adalah seperti di bawah:

	Operasi RM	Pelaburan RM	Pembiayaan RM	Jumlah RM
Jumlah sebenar di dalam				
Penyata Perbandingan Bajet dan Sebenar	23,746,747	(1,650,805)	(8,016,393)	14,079,549
Perbezaan asas	(1,240,020)	(6,528,366)	24,193,388	16,425,002
Jumlah sebenar di dalam				
Penyata Aliran Tunai	22,506,727	(8,179,171)	16,176,995	30,504,551

37. PERISTIWA PENTING DI DALAM TAHUN KEWANGAN SEMASA

Pada 11 Mac 2020, Pertubuhan Kesihatan Sedunia ("WHO") mengisytiharkan wabak '2019 Novel Coronavirus' atau dikenali sebagai Covid-19 sebagai pandemik, berikutan oleh kesan penularannya di seluruh dunia. Pada 16 Mac 2020, Kerajaan Malaysia telah mengumumkan penguatkuasaan Perintah Kawalan Pergerakan ("PKP") bermula daripada 18 Mac 2020 dan seterusnya Perintah Kawalan Pergerakan Bersyarat daripada 4 Mei 2020 sehingga 9 Jun 2020 bagi membendung penularan wabak Covid-19 di Malaysia. Setelah itu PKP diteruskan dengan Perintah Kawalan Pergerakan Pemulihan sehingga 31 Mac 2021. Namun begitu, pada 28 Mei 2021, Kerajaan Malaysia telah mengumumkan penguatkuasaan PKP Penuh bermula daripada 1 Jun 2021 sehingga 14 Jun 2021 dan seterusnya dilanjutkan kepada 28 Jun 2021.

Tindakan-tindakan yang telah dikuatkuasakan di seluruh negara untuk membendung penularan Covid-19 telah mengakibatkan sekatan perjalanan yang ketat, perintah berkurung sementara di seluruh negara dan pengurangan aktiviti perniagaan yang drastik yang telah menyebabkan ketidakpastian ekonomi yang signifikan di Malaysia dan turut memberi kesan terhadap operasi yang dijalankan oleh Majlis.

Secara umumnya, Majlis telah menilai kesan keseluruhan keadaan ini terhadap operasi dan prestasi kewangan Majlis, termasuk pemulihan nilai bawaan asetnya dan taksiran berikutan atas aset dan liabiliti. Majlis berpendapat bahawa tidak ada kesan signifikan terhadap penyata kewangan Majlis untuk tahun kewangan semasa. Walaupun begitu, Majlis akan sentiasa memantau perkembangan Covid-19 semasa dan terus menilai kesannya ke atas operasi Majlis dan akan mengambil langkah-langkah yang wajar dan tindakan serta-merta untuk mengurangkan kesan tersebut.

38. TANGGUNGAN LUAR JANGKA

Per: Mahkamah Tinggi di Seremban, Malaysia

Guaman No: NA-22NCvC-57-11/2020

Kunaselan a/l Govindasamy lawan MBS

Majlis melalui Guaman no: NA-25NCvC-57-11/2020 telah disaman oleh Kunaselan a/l Govindasamy yang menuntut pampasan bagi ganti rugi am dan khas serta kos. Plaintiff merupakan pemilik hartanah yang dikenali sebagai Geran No.23476, Lot 5539, Mukim Rantau, Daerah Seremban, Negeri Sembilan. Plaintiff menegaskan sekitar bulan Ogos 2019, hartanah plaintiff telah dibanjiri air akibat daripada kerja-kerja tambatan tanah di projek pembinaan di tanah yang dimajukan oleh Defendan Pertama di mana air dari tanah Defendan Pertama telah ceroboh masuk ke tanah plaintiff, akibat daripada kecuaiannya Defendan Pertama.

Majlis merupakan agensi yang memberi kebenaran Perancangan Pembangunan dan juga adalah agensi yang memberi kelulusan pembinaan serta merupakan "*approving and certification authority*" bagi projek pembinaan yang dimajukan oleh Defendan Pertama. Majlis telah memberikan kebenaran untuk merancang dengan memberi kelulusan Pelan Bangunan menerusi MPN 431/4/83/2019/7 walaupun telah menerima aduan mengenai pencerobohan tersebut.

Berdasarkan fakta-fakta kes dan dokumen-dokumen yang dikemukakan, kebarangkalian untuk Majlis diarahkan membayar ganti rugi adalah sangat rendah dan jumlah ganti rugi yang dianggarkan adalah tidak melebihi RM10,000.00. Kes telah ditetapkan untuk bicara pada 2023.

Per: Mahkamah Majistret di Seremban, Malaysia

Guaman No: NA-A71KJ-1-01-2021

Tham Kwok Keong lawan MBS

Majlis melalui Guaman no: NA-A71KJ-1-01-2021 telah disaman oleh Tham Kwok Keong yang menuntut pampasan bagi ganti rugi disebabkan kecederaan dihempap dahan pokok. Plaintiff merupakan penunggang motosikal no NBS 9511 dari Terminal 1 hendak ke Taman Permai melalui Jalan Sungai Ujong Negeri Sembilan pada 11 Mei 2020. Ketika tiba di Jalan Sungai Ujong, beberapa orang pekerja dari Majlis Bandaraya Seremban sedang membuat kerja-kerja di jalan tersebut. Selepas mendapat isyarat daripada pekerja, plaintiff meneruskan perjalanan dan secara tiba-tiba dahan pokok jatuh di hadapan plaintiff dengan mengejut dan mengakibatkan kecederaan kepada plaintiff dan kerosakan kepada motosikal.

Jabatan Taman dan Landskap memaklumkan bahawa dahan pokok yang jatuh adalah di bawah penyelenggaraan dan tanggungjawab Majlis dan ianya dilindungi oleh insurans. Oleh yang demikian, Majlis telah membuat tuntutan pampasan daripada pihak insurans yang berkenaan.

Akibat daripada kemalangan tersebut, plaintiff telah mengalami kecederaan yang serius dan kerugian yang teruk. Bagi kes ini, kebarangkalian untuk Majlis diarahkan membayar ganti rugi adalah sangat rendah, jumlah ganti rugi yang dianggarkan perlu dibayar oleh Majlis adalah pada kadar 20% daripada RM150,000.00. Kes telah ditetapkan untuk bicara pada 14 Mac 2022.

Per: Mahkamah Majistret di Seremban, Malaysia

Guaman No: NA-A71K-4-05/2021

Abas bin Adam lawan MBS

Majlis melalui Guaman no: NA-A71KJ-4-05-2021 telah disaman oleh Abas bin Adam yang menuntut pampasan bagi ganti rugi disebabkan oleh kemalangan jalan raya melanggar bonggol yang telah dibina sehingga menyebabkan kemalangan dan kecederaan kepada plaintiff. Plaintiff merupakan penunggang motosikal no SMC 5749 dari kedai menuju ke rumah plaintiff. Apabila tiba di jalan Taman Bukit Coral, plaintiff telah melanggar sebuah bonggol yang tidak dicat atau tiada sebarang tanda amaran dan isyarat awal sebelum tiba ke bonggol tersebut sehingga menyebabkan kemalangan pada 12 November 2020.

38. TANGGUNGAN LUAR JANGKA (SAMBUNGAN)

Per: Mahkamah Majistret di Seremban, Malaysia (*sambungan*)

Guaman No: NA-A71K-4-05/2021

Abas bin Adam lawan MBS

Jabatan Kejuruteraan memaklumkan bahawa bonggol tersebut telah dibina oleh kontraktor yang dilantik iaitu Syarikat Emir Construction & Trading. Pihak Majlis telah memfailkan untuk memasukkan syarikat tersebut sebagai pihak ketiga di dalam kes ini memandangkan kerja-kerja tersebut telah dilindungi dengan insurans. Walau bagaimanapun, berikutan kerja-kerja tersebut diarahkan untuk dilaksanakan oleh Majlis, terdapat kemungkinan untuk Majlis bertanggungjawab jika pihak syarikat gagal menjelaskan ganti rugi yang dituntut.

Akibat daripada kemalangan tersebut, plaintif telah mengalami kecederaan yang serius dan kerugian yang teruk. Bagi kes ini, kebarangkalian untuk Majlis diarahkan membayar ganti rugi adalah sangat rendah, jumlah ganti rugi yang dianggarkan perlu dibayar oleh Majlis adalah pada kadar 20% daripada RM80,000.00. Kes telah ditetapkan untuk bicara pada 28 Mac 2022.

Per: Mahkamah Sesyen di Seremban, Malaysia

Guaman No: NA-A53KJ-218-04/2021

Salina binti Yusoff lawan MBS

Majlis melalui Guaman no: NA-A53KJ-218-04/2021 telah disaman oleh Salina bt Yusoff iaitu ibu kepada si mati (Allahyarham Syed Muhammad Hafizullah bin Syed Muhammad Nasir) yang menuntut pampasan bagi ganti rugi disebabkan kemalangan jalan raya melanggar penutup sisa kumbahan yang dikorek dan/atau permukaan jalan yang tidak rata tanpa ada sebarang amaran yang diletakkan bagi tujuan pemberitahuan. Si mati merupakan penunggang motosikal no NCJ 1179 dari Mantau menuju ke Seremban 2 pada 12 Ogos 2019, si mati telah terlibat dengan kemalangan jalan raya di jalan Saujana Putra 2 kerana melanggar penutup sisa kumbahan di lokasi tersebut.

Makluman awal mendapati jalan tersebut adalah di bawah penyelenggaraan dan tanggungjawab Majlis dan ianya dilindungi insurans. Oleh yang demikian, pihak plaintif boleh membuat tuntutan pampasan daripada pihak insurans yang berkenaan.

Akibat daripada kemalangan tersebut, plaintif telah mengalami kecederaan yang serius dan meninggal dunia. Bagi kes ini, kebarangkalian untuk Majlis diarahkan membayar ganti rugi adalah sangat rendah, jumlah ganti rugi yang dianggarkan perlu dibayar oleh pihak Majlis adalah pada kadar 20% daripada RM150,000.00. Kes telah ditetapkan untuk bicara pada 4 November 2022.

Per: Mahkamah Tinggi Seremban, Malaysia

Guaman No: NA-25-1-02/2021

Mohd Shafiz bin Mustapah & Azda Rina binti Che Abdullah Fauzi lawan MBS

Majlis melalui Guaman no: NA-25-1-02/2021 telah disaman oleh Mohd Shafiz bin Mustapah & Azda Rina binti Che Abdullah Fauzi yang menuntut pampasan bagi ganti rugi am dan khas serta kos. Plaintif telah membuat semakan kehakiman untuk perintah-perintah seperti berikut:

- i. Suatu perintah certiorari untuk membatalkan keputusan rayuan pemohon-pemohon terhadap keputusan permohonan lesen premis perniagaan Majlis Bandaraya Seremban (No. Ruj: (19) MPS(UP) 36370) bertarikh 12 Oktober 2020 bagi Tadika Cilik Mesra di alamat No.59 Jalan Rimbun Harmoni 1, Taman Rimbun Harmoni, Seremban 2 Heights, 70300 Seremban.
- ii. Satu deklarasi bahawa keputusan Responden Pertama, Kedua dan Ketiga melalui keputusan rayuan tersebut adalah terbatal dan tidak sah dari segi undang-undang.
- iii. Satu perintah bahawa responden-responden melaksanakan segala kertas kerja, dokumen atau surat cara yang diperlukan bagi mengisukan lesen perniagaan untuk pemohon-pemohon menjalankan aktiviti perniagaan tadika tersebut.
- iv. Satu perintah certiorari bahawa notis dan atau kompaun yang dinyatakan adalah dibatalkan atau ditarik balik.

38. TANGGUNGAN LUAR JANGKA (SAMBUNGAN)

Per: Mahkamah Tinggi Seremban, Malaysia (*sambungan*)

Guaman No: NA-25-1-02/2021

Mohd Shafiz bin Mustapah & Azda Rina binti Che Abdullah Fauzi lawan MBS

Asas tuntutan plaintif adalah Majlis telah bertindak secara tidak sah, nyata tidak adil dan/atau tidak saksama dan/atau tidak mengambil kira pandangan hanya beberapa penduduk dan menolak suara majoriti penduduk yang mahukan tadika tersebut didirikan.

Bagi kes ini, pihak Majlis dilihat telah bertindak di dalam bidang kuasa yang sah dan tidak boleh dipersalahkan terhadap keputusan yang telah dibuat tersebut. Tiada jumlah ganti rugi dituntut di dalam kes ini.

Per: Mahkamah Majistret di Seremban, Malaysia

Guaman No: NA-A73-5-05/2021

Muhammad Syahmin Aiman lawan MBS

Pihak Majlis melalui Guaman no: NA-A-73-5-05/2021 telah disaman oleh Muhammad Syahmin Aiman yang menuntut pampasan bagi ganti rugi disebabkan kemalangan jalan raya melanggar satu lubang besar di atas jalan yang tidak rata tanpa sebarang amaran diletakkan bagi tujuan pemberitahuan. Plaintif merupakan penunggang motosikal no CEF 6436 dari arah Persiaran Nusari 1 menghala ke arah Persiaran Nusari 3 dan Plaintif telah melanggar satu lubang yang besar di atas Jalan Persiaran Nusari 3 dan mengakibatkan kecederaan serta kerugian pada 22 September 2020.

Jabatan Kejuruteraan memaklumkan bahawa Jalan Persiaran Nusari 3 adalah di bawah penyelenggaraan dan tanggungjawab Majlis dan ianya dilindungi oleh insurans. Oleh yang demikian, pihak Majlis telah membuat tuntutan pampasan daripada pihak insurans yang berkenaan.

Akibat daripada kemalangan tersebut, plaintif telah mengalami kecederaan yang serius dan kerugian yang teruk. Bagi kes ini, kebarangkalian untuk Majlis diarahkan membayar ganti rugi adalah sangat rendah, jumlah ganti rugi yang dianggarkan perlu dibayar oleh pihak Majlis adalah pada kadar 20% daripada RM100,000.00. Kes telah ditetapkan untuk bicara pada 27 Mei 2022.

Per: Mahkamah Tinggi di Seremban, Malaysia

Guaman No: NA-21NCVC-10-04/2021

One Park Management lawan MBS

Pihak Majlis melalui Guaman no: NA-21NCVC-10-04/2021 telah disaman One Park Management akibat kerugian yang dialami oleh Plaintif apabila Majlis menamatkan Perjanjian Penswastaan Pengurusan Tempat Letak Kereta, Bas dan Motorsikal di Pusat Pengangkutan Terminal 1 (PPT1).

Berdasarkan kepada fakta kes, asas tuntutan Plaintif adalah tidak bersetuju dengan keputusan yang dikeluarkan oleh pihak Majlis kerana pihak syarikat berpendapat tempoh kontrak masih berkuatkuasa.

Keputusan Majlis untuk menamatkan perjanjian ini adalah kerana pihak syarikat gagal untuk menjelaskan tunggakan sewa selama hampir dua (2) tahun serta pelanggaran lain-lain terma di dalam perjanjian tersebut.

Berdasarkan kepada fakta dan dokumen-dokumen, pihak Majlis dilihat membuat keputusan yang betul di dalam penamatan kontrak tersebut dan tidak akan bertanggungjawab terhadap tuntutan pihak syarikat.

Nota-nota kepada penyata kewangan (*sambungan*)

39. PEMBELIAN TUNAI HARTANAH, LOJI DAN PERALATAN

	2021 RM	2020 RM
Pembelian hartanah, loji dan peralatan	248,978,838	4,792,686
Tolak: Dibiayai melalui pinjaman sewa beli	(934,759)	(909,307)
Tolak: Serahan aset infrastruktur	(244,381,010)	-
	<u>3,663,069</u>	<u>3,883,379</u>

40. PEMBELIAN TUNAI HARTANAH PELABURAN

	2021 RM	2020 RM
Pembelian hartanah pelaburan	3,749,218	497,746
Tolak: Pendahuluan dibayar tahun kewangan sebelum	(405,100)	-
	<u>3,344,118</u>	<u>497,746</u>

41 ANGKA-ANGKA PERBANDINGAN

Sebahagian angka-angka bandingan telah diklasifikasikan semula bagi mengambil kira persembahan penyata kewangan tahun kewangan semasa.